

LIKKUTEI TORAH • ROSH HASHANAH • MAAMAR 4

והיה ביום ההוא יתקע בשופר גדול ובאו האובדים...

« Et il adviendra en ce jour-
là qu'un grand chofar retentira »

DÉDIÉ EN L'HONNEUR DE

מוקדש לכבוד הגאון המקובל רבי לוי יצחק שניאורסאהן זצ"ל

Le père du Rabbi, Reb Lévi Its'hak

LikuteiTorah.com

LA PARACHA 'HASSIDIQUE

likuteitorah.com/fr/likutei-torah/rosh-hashanah/4/

1 והיה ביום ההוא יתקע בשופר גדול ובאו האובדים בארץ אשור והנדחים בארץ מצרים והשתחוו לה' בהר הקדש בירושלים.

«Et il arrivera en ce jour-là qu'un grand chofar sera sonné, et ceux qui étaient perdus dans le pays d'Assyrie et ceux qui étaient dispersés dans le pays d'Égypte viendront, et ils se prosterneront devant Havaya sur la montagne sainte, à Jérusalem.»

יש להבין מ"ש בשופר גדול דמאי מעליותא דשופר גדול יותר על שופר שאינו גדול כמו בשופר של ר"ה [ראש השנה] של עתה

Il faut comprendre ce qui est dit: «un grand chofar». En quoi un grand chofar est-il supérieur à un chofar qui n'est pas grand, tel le chofar de Roch Hachana à l'époque actuelle,

וכמו שנאמר ואדי' הוי' בשופר יתקע ולא נזכר בשופר גדול [וקושיא זו מבואר בזהר פ' ואתחנן] (דרס"ו ע"ב) וע"ש.

alors qu'il est dit: «Ado-nai Havaya sonnera du chofar», sans qu'il soit fait mention d'un grand chofar? (Cette question est expliquée dans le Zohar, Parachat Va'et'hanan (266b); voir là-bas.)

עוד נזכר פסוק זה בגמרא (פ"ט דברכות נ"ו ב' פ"ק [פרק קמא] דר"ה [דראש השנה] י"א ב'. סנהדרין ק"י ע"ב מכות כ"ד סע"א [סוף עמוד א]). רבות לך לך פמ"ב בענין והיה.

Ce verset est également mentionné dans la Guemara (Berakhot, chapitre 9, 56b; Roch Hachana, chapitre 1, 11b; Sanhédrin 110b; Makot, fin de 24a); [dans le Midrach] Rabba, Le'h Le'ha, section 42, à propos de «Et il arrivera»;

ויצא פרשה ע' [עיי"ן]. נשא פ"ג מדרש רות ס"פ ושם האיש אלימלך ובמדרש אסתר ע"פ ויהי בימי ענין השתחואה פ' וירא פנ"ו.

Vayetse, section 70; Nasso, section 13; Midrach Ruth, à la fin de la section «Et le nom de l'homme était Élimélekh»; et dans le Midrach Esther, sur le verset «Et il arriva aux jours de...». À propos de la prosternation: Parachat Vayera, section 56.

בירושלים בקהלת רבה ס"פ כל הנחלים ועוד נזכר על פסוק זה והיה ביום ההוא כו' בזהר ח"א [חלק א'] בפ' ויגש [דר"י [דרכינו יצחק] ע"א] ויחי [דר"נ ע"א].

À propos de «à Jérusalem»: Kohelet Rabba, à la fin de la section «Tous les fleuves». Ce verset, «Et il arrivera en ce jour-là», etc., est également mentionné dans le Zohar, première partie, Parachat Vayigach (210a) et Vaye'hi (250a);

בשלח (דמיו ע"ב) ויקרא דיו ע"ב] הנה בר"ה [בראש השנה] אנו אומרים זה היום תחלת מעשיך זכרון ליום ראשון ולכאורה יש כאן סתירה דלאו רישיה סיפיה

Béchala'h (46b) ; Vayikra, 6b.) Or, à Roch Hachana, nous disons : « Ce jour est le commencement de Tes œuvres, souvenir du premier jour. » Il semble qu'il y ait là une contradiction, car le début ne s'accorde pas avec la fin :

כי זה היום תחלת מעשיך משמע תחלה ממש היינו שבו מחדש בכל שנה את העולם ואח"כ אומר זכרון ליום ראשון משמע שאינו

car « Ce jour est le commencement de Tes œuvres » implique un véritable commencement, c'est-à-dire qu'en ce jour Il renouvelle le monde chaque année ; puis l'on dit « souvenir du premier jour », ce qui implique que ce n'est pas

אלא זכרון לזכור את יום ראשון שנברא בו העולם בששת ימי בראשית. אך הנה באמת שניהם אמת כי mais un souvenir, pour se rappeler le premier jour, où le monde fut créé au cours des six jours de la Création. Pourtant, en vérité, les deux affirmations sont exactes, car

הנה ענין ר"ה [ראש השנה] שנק' ראש הוא עד"מ כמו הראש שבאדם הוא מקור החיות לכל האברים שבו ראשית גילוי כללות החיות וממנו נמשכים לכל האברים חיותם וקיומם בפרטות שמתחלה היו כלולים בראש ומוח בהעלם

le sens de Roch Hachana, qui est appelé « tête » (roch), est, par analogie, semblable à la tête d'une personne. Elle est la source de la force vitale (force vitale) de tous les membres ; en elle se produit la première révélation de la force vitale dans son ensemble, et c'est d'elle que sont attirées vers tous les membres, chacun en particulier, leur force vitale et leur existence, qui étaient d'abord incluses dans la tête et le cerveau, à l'état caché.

כי משכן נפש השכלית היא במוח וממנה מתפשטות כחות הנפש לכל האברים מהעלם אל הגילוי לעין לראות ולרגל להלך כו'

Car le siège de l'âme intellectuelle se trouve dans le cerveau, et c'est de là que les facultés de l'âme se répandent dans tous les membres, passant de l'état caché à la révélation : l'œil, pour voir, le pied, pour marcher, etc.

כך ר"ה [ראש השנה] הוא ראשית גילוי כללות החיות של כל השנה כי ואתה מחיה את כולם כתיב ובכל יום ויום חדשים לבקרים מתחדש החיות שחיות יום זה אינו כשל אתמול

De même, Roch Hachana est la première révélation de la force vitale de l'année entière dans son ensemble. Car il est écrit : « Et Tu leur donnes à tous la vie », et, chaque jour, « elles sont nouvelles chaque matin » : la force vitale se renouvelle, si bien que celle de ce jour n'est pas comme celle d'hier.

וכן בפרט הימים טובים שבכל השנה שבהם נשמך חיות רב בתוספת עילוי מבימי החול כידוע הנה כל בחי' החיות הזה באים ונמשכים מבחי' ראש השנה והוא כוללם יחד

Il en va de même, en particulier, pour les fêtes de l'année, où une force vitale abondante est attirée vers le bas, avec une élévation supplémentaire par rapport aux jours de semaine, comme on le sait : tous ces niveaux de force vitale proviennent du niveau de Roch Hachana et en sont attirés, et celui-ci les inclut tous ensemble.

(כי פסח שבועות סוכות הם כנגד ג' אבות אברהם הוא בחי' פסח לושי ועשי עגות והוא חסד דרועא ימינא. שבועות מ"ת [מתן תורה] בקול השופר אילו של יצחק. וסוכות בחי' ויעקב נסע סכתה והמה תרין דרועין וגופא.

(Car Pessa'h, Chavouot et Soukkot correspondent aux trois Patriarches. Avraham est le niveau de Pessa'h : « Pétrissez et faites des galettes » ; il est le 'Hessed (bonté), le bras droit. Chavouot : le Don de la Torah au son du chofar, le bélier de Yits'hak. Et Soukkot est le niveau de « Yaakov partit pour Soukkot ». Ceux-ci sont les deux bras et le corps.

והנוכה ופורים הם תרין ירכי קשוט וכ"ז [וכל זה] הוא בחי' הגוף אבל ר"ה [ראש השנה] הוא בחי' ראש שבו נכלל חיות כל הגוף והוא כנגד אדם הראשון ויוהכ"פ [ויום הכפורים] נק' ג"כ ראש השנה בכתוב והוא בחי' נשמה ופנימיות.

Et 'Hanouka et Pourim sont les « deux cuisses de vérité ». Tout cela relève du niveau du corps ; mais Roch Hachana relève du niveau de la tête, en laquelle est incluse la force vitale de tout le corps, et correspond à Adam, le premier homme. Yom Kippour est également appelé « Roch Hachana » dans l'Écriture, et relève du niveau de l'âme et de la dimension intérieure.

שבבחי הראש ג"כ יש פנימיות וחיצוניות וכ"כ [וכן כתב] בפע"ח [בפרי עץ חיים] שנסירת יוהכ"פ [יום הכפורים] בסוד הפנימית ובראש השנה בסוד החיצונית וע' בזהר בפי' אמור (דצ"ו ע"ב) רישא וגלגלתא כו' ובמק"מ [ובמקדש מלך] שם.

Car le niveau de la tête possède lui aussi une dimension intérieure (pnimiyout) et une dimension extérieure ('hitsoniyout) ; et il est également écrit dans Pri Etz Chaim que la nesira (séparation) de Yom Kippour relève du secret de la dimension intérieure, tandis que celle de Roch Hachana relève du secret de la dimension extérieure. Voir aussi le Zohar, section Emor (96b), « la tête et le crâne », etc., ainsi que le Mikdash Melech à cet endroit.

וע' באדר"ז [באדרא זוטא] דרפ"ח סע"א [סוף עמוד א] כי בו הוא שנמשך החיות ממקור החיים המחיה חיים א"ס ב"ה שלמעלה מבחי' זמן שלנו וחיות זה הוא עליון יותר וכולל כל חלקי החיות של השנה כאחד

Et voyez l'Idra Zouta, fin de 288a. Car c'est par lui que la force vitale est attirée depuis la Source de la vie, qui donne la vie aux vivants, l'Infini (Ein Sof), béni soit-Il, au-dessus du niveau de notre temps. Cette force vitale est supérieure et englobe en un tout toutes les parts de la force vitale de l'année,

אלא שהם בו בהעלם עדיין כנ"ל במשל ואח"כ נמשכים מהעלם לגילוי בכל פרק ופרק כפי הראוי
mais celles-ci y sont encore dissimulées, comme [il a été expliqué] plus haut dans l'analogie ; ensuite, elles passent de la dissimulation à la révélation, à chaque période, selon ce qui convient.

אך שמתחלה מתחלק ליי"ב חדשי השנה שביום ראשון שבחדש נמשך חיות כללי לחדש ונק' לכך ראש
חדש

Toutefois, elle se divise d'abord en douze mois de l'année : le premier jour du mois, une force vitale générale pour le mois est attirée ; c'est pourquoi ce jour est appelé Roch 'Hodech (la tête du mois),

שהוא חיות כללי לחדש וממנו מתחלק אח"כ לימים עד לשעות ולרגעים כו' וז"ש [וזהו שכתוב] רז"ל
[רבותינו זכרונם לברכה] אדם נידון בכל יום הגם שבאמת ר"ה [ראש השנה] הוא יום הדין.

car il constitue la force vitale générale du mois ; puis celle-ci se divise en jours, jusqu'aux heures et aux instants, etc. C'est là le sens de l'enseignement de nos Sages, de mémoire bénie : « L'homme est jugé chaque jour », bien qu'en vérité Roch Hachana soit le jour du jugement.

אך הענין כי בראש השנה הוא הדין והמשפט לכל אחד ואחד על חיות הכללי אם להמשיך ראשית הגילוי של החיות הכללי ואעפ"כ [ואף על פי כן] יש ג"כ

L'explication est toutefois la suivante : à Roch Hachana ont lieu le jugement et la sentence de chacun concernant la force vitale générale : si la première révélation de cette force vitale générale lui sera accordée. Néanmoins, il y a aussi

משפט בכל יום אם ראוי להיות לו השתלשלות מחיות הכללי לחיות הפרטי היינו שיומשך מהעלם אל הגילוי דעם היות שכבר נדון בר"ה [בראש השנה] בהמשכת חיות כללי

un jugement chaque jour : est-il digne que s'opère pour lui un enchaînement descendant des mondes (hichtalchelout), de la force vitale générale à la force vitale particulière, c'est-à-dire que celle-ci passe de la dissimulation à la révélation ? Car, bien qu'il ait déjà été jugé à Roch Hachana quant à l'octroi d'une force vitale générale,

הנה אפשר הוא שלא יומשך מחיות הכללי אל הגילוי בפרט כמו שאפשר שלא יומשך חיות מן המוח אל איזה אבר ולא תוכל העין לראות והרגל להלך כו'

il se peut qu'elle ne passe pas de la force vitale générale à une révélation particulière, tout comme il se peut que la force vitale ne soit pas transmise du cerveau à un membre, de sorte que l'œil ne puisse pas voir et le pied pas marcher, etc.,

והחיות השייך לאותו אבר נשאר במוח בהעלם שנתעכב במוח ולא נמשך ומתפשט משם אל האברים וכך יכול

et la force vitale destinée à ce membre demeure dissimulée dans le cerveau, retenue dans le cerveau, sans être transmise ni se répandre de là vers les membres. De même, il se peut que

להיות שיהי' [שיהיה] נשאר החיות הפרטי החיות הכללי דר"ה [דראש השנה] ואז יקבל החסד ההוא בעולם העליון וע"ז הוא הדין בכל יום כו'

que la force vitale particulière demeure [au sein] de la force vitale générale de Roch Hachana, et alors il recevra cette bonté dans le monde supérieur. C'est à ce sujet qu'a lieu le jugement chaque jour, etc.

(ועמ"ש מזהבפי קרח ע"פ ויגמול שקדים ועמ"ש בפי ראה ע"פ וברכך בכל אשר תעשה) אבל בראש השנה נמשך החיות כללי לכל השנה והוא המשכת חיות חדש ממש

(Voyez aussi ce qui est écrit à ce sujet dans la paracha de Kora'h, à propos du verset «Et elle produisit des amandes mûres», ainsi que dans la paracha de Reé, à propos du verset «Et Il te bénira dans tout ce que tu feras»). Mais à Roch Hachana, la force vitale générale pour toute l'année est attirée, et il s'agit de l'attraction d'une force vitale véritablement nouvelle.

ולכן נקרא כל ר"ה [ראש השנה] תחלת מעשיך שנמשך אור וחיות מחדש להתהוות העולם כי בראש השנה דאשתקד לא נמשך החיות רק על שנה אחת מלמעלה מהזמן בזמן

C'est pourquoi chaque Roch Hachana est appelé «le commencement de Tes œuvres» : la lumière et la force vitale qui font advenir le monde sont attirées à nouveau. Car, à Roch Hachana de l'année passée, la force vitale n'a été attirée que pour une année, depuis ce qui est au-dessus du temps jusque dans le temps.

וכן גם בתחלת בריאת העולם הי' [היה] המשכת החיות באותו ראש השנה על שנה א' מלמעלה מהזמן כמו שכתוב

Il en fut de même au commencement de la création du monde : l'attraction de la force vitale, lors de ce Roch Hachana, fut pour une année, depuis ce qui est au-dessus du temps, comme il est écrit :

כי אלף שנים בעיניך כיום אתמול דהיינו שששה אלפי שנים דהוי עלמא הם ששה ימים בלבד (וע' בתשוי' [בתשובות] הרשב"א [הרבי שלמה בן אדרת] ח"א [חלק א'] סס"י [סוף סימן] ט' ורס"י [וריש סימן] תכ"ג)

«Car mille ans sont à Tes yeux comme le jour d'hier» : c'est-à-dire que les six mille ans d'existence du monde ne sont que six jours. (Voyez aussi les Responsa du Rashba, partie I, fin du paragraphe 9 et début du paragraphe 423.)

אך גם זה הוא בחי' זמן ולמעלה מזה אין שום זמן כל עיקר וכולל כל הזמן שבמשך שיתא אלפי שני בסקירה א' ומשם נמשך החיות

Cependant, cela aussi relève du temps ; au-dessus de ce niveau, il n'y a absolument aucun temps, et tout le temps compris dans la durée des six mille ans y est inclus en un seul regard. C'est de là qu'est attirée la force vitale

בר"ה [בראש השנה] **על שנה א' ואח"כ בראש השנה שנק' חג שהחדש מתכסה בו היינו שהחיות הראשון עולה ומתכסה ונכלל במקורו וע"י השופר והתפלות נמשך אור וחיות חדש ממש על שנה אחת**

à Roch Hachana, pour une année. Puis, à Roch Hachana suivant, appelé «la fête où la lune est couverte», la première force vitale s'élève, est couverte et incluse dans sa source ; par le chofar et les prières, une lumière et une force vitale véritablement nouvelles sont attirées pour une année.

ולכן נק' תחלת מעשיך תחלה ממש ואעפ"כ [ואף על פי כן] **הוא גם רק זכרון בלבד ליום ראשון כי בר"ה**
[בראש השנה] **הראשון הי' [היה] כ"ז [כל זה] מצד עצמו כי חפץ חסד הוא**

C'est pourquoi il est appelé «le commencement de Tes œuvres», un véritable commencement. Malgré cela, il n'est aussi qu'un souvenir du premier jour, car, au premier Roch Hachana, tout cela venait de Lui-même, «car Il désire la bonté»,

אבל עכשיו באתעדל"ת [באתערותא דלתתא] **תליא מילתא משנה שעברה וכמו שאנו רואים שלא כל השנים שוים יש שנה טובה ומתוקה ויש כו'**

Mais à présent, la chose dépend de l'éveil d'en bas (isarousa dilétaa) de l'année passée. Comme nous le voyons, les années ne se ressemblent pas toutes : il y a une année bonne et douce, et il y en a, etc. ;

והיינו מחמת שינוי אופן האתעדל"ת [האתערותא דלתתא] **שמשנה שעברה איך ומה שהיא וא"כ הרי בחי' ר"ה** [ראש השנה] **דעתה הוא בחי' דין ומשפט ואעפ"כ** [ואף על פי] **שהחסד גובר על הדין שלכן קורין פרשת העקידה ויעקוד אברהם את יצחק בנו**

et cela tient au changement dans la manière dont s'est manifesté l'éveil d'en bas de l'année passée, à sa nature et à sa qualité. Dès lors, le niveau de Roch Hachana aujourd'hui est celui du jugement et du verdict. Et bien que la bonté l'emporte sur le jugement — raison pour laquelle nous lisons le passage de la Ligature : «Avraham lia son fils Yitzchak» —,

שהוא סוד התגברות החסדים דאברהם על הגבורות דיצחק והמתקת הדין אעפ"כ [אף על פי כן] **אינו דומה ליום ראשון ממש שהי' [שהיה] חסד ממש**

ce qui constitue le mystère de la prépondérance des bontés (hassadim) d'Avraham sur les rigueurs (guevouroth) de Yitzchak, et de l'adoucissement du jugement ; néanmoins, cela ne ressemble pas au premier jour proprement dit, qui fut une bonté véritable,

שהרי ההמשכה היתה מצד עצמו כי חפץ חסד הוא כי לא היה עדיין מי שיעורר כו'

car l'influx fut alors accordé de Son propre chef, « car Il désire la bonté », puisqu'il n'y avait encore personne pour susciter, etc.

וכנגד בחי' זו נאמר זכרון ליום ראשון זכר בלבד ליום ראשון במה שאעפ"כ [שאף על פי כן] הגבורות נמתקים

Et c'est à ce niveau que correspond l'expression : « un souvenir du premier jour » : seulement un rappel du premier jour, en ce que, malgré tout, les rigueurs sont adoucies,

אבל לא כשל יום ראשון ממש (וגם יש לומר פי' זכרון ליום ראשון שזוכרים ומעוררים את יום ראשון ומגבירים מדת החסד שבחי' יצחק יוכלל בכחי' אברהם אוהבי כו' וע' בזהר פ' ויקרא)

mais non à celui du premier jour proprement dit. (On peut également expliquer « un souvenir du premier jour » en ce sens que nous nous souvenons du premier jour et le suscitons, renforçant ainsi l'attribut de bonté, afin que le niveau de Yitzchak puisse être inclus dans le niveau d'« Avraham, qui M'aime », etc. Voir le Zohar, parachat Vayikra

(דף י"ח ע"א) ובפ' הרמ"ז [הרב משה זכות] שם ועמ"ש לקמן כדי"ה ביום השע"צ [השמיני עצרת] בפ"י זכרון ליום ראשון ובפ"י זה היום כו'

(p. 18a), ainsi que le commentaire du Ramaz à cet endroit ; voir aussi ce qui est écrit plus loin, dans le discours qui commence par « Le jour de Chemini Atseret », au sujet du sens de « un souvenir du premier jour » et de celui de « Ce jour », etc.)

וז"ש [וזהו שכתוב] רז"ל [רבתינו זכרונם לברכה] אמרו לפני מלכיות בראש השנה כדי שתמליכוני עליכם אמרו דוקא שאתם צריכים לעורר זה באתעדל"ת [באתערותא דלתתא] עד שתמליכוני עליכם להיות נמשך גילוי החיות מדת מלכותו ית':

Et c'est le sens de l'enseignement de nos Sages, de mémoire bénie : « Récitez devant Moi [des versets de] Royauté (Mal'hout) à Roch Hachana, afin que vous Me fassiez Roi sur vous. » « Récitez » précisément : vous devez susciter cela par un éveil d'en bas, jusqu'à « ce que vous Me fassiez Roi sur vous », afin que soit attirée la révélation de la force vitale, l'attribut de Sa Mal'hout (souveraineté), béni soit-Il.

2 ב והנה פי' שתמליכוני הוא כי נודע שיש ב' בחי' ממכ"ע [ממלא כל עלמין] וסוכ"ע פי' ממכ"ע [ממלא כל עלמין] הוא החיות שמתלבש בעולמות לפי מדרגתם לכא"א [לכל אחד ואחד] כפום שיעורא דילי' [דיליה] נשמות כך ומלאכים כך

2. Or, le sens de «que vous Me fassiez Roi» est le suivant. Il est connu qu'il existe deux niveaux : la lumière qui remplit tous les mondes (memalé kol almin) et la lumière qui entoure tous les mondes (sovev kol almin). La lumière qui remplit tous les mondes est la force vitale qui se revêt dans les mondes selon leur niveau, en chacun d'eux «selon sa mesure propre» : les âmes d'une manière, les anges d'une autre.

והוא בחי' כח הפועל שמלובש בהנפעל בתוכו ממש עד שגם בגשמיות אין לך עשב שאין לו מזל המכה בו ואומר לו גדל

C'est le niveau de la puissance du Créateur qui se revêt dans la créature, véritablement en son sein, si bien que même dans le domaine matériel, «il n'est pas un brin d'herbe qui n'ait un mazal (constellation) qui le frappe et lui dise : "Pousse!"»

שהוא בחי' המשכות החיות בפרט לעשב זה ביחוד וגבוה מעל גבוה שומר וגבוהים עליהם ובכא"א [ובכל אחד ואחד] מהם לפי ערכו ומדרגתו כך הוא בחינת החיות מהבורא שנמשך

C'est le niveau de la diffusion de la force vitale, en particulier, à ce brin d'herbe précis. Et «un plus élevé que le haut veille, et il y en a de plus élevés encore au-dessus d'eux» ; en chacun d'eux, selon son rang et son niveau, telle est la force vitale du Créateur qui se diffuse

בו כסדר המדרגות דכתיב ולכבודי בראתיו יצרתיו אף עשיתיו שהן ג' עולמות בי"ע ובפרט כמה עולמות וברואים לאין קץ ותכלית ממש וכח הבורא מלובש ממש

en lui selon l'ordre des degrés, comme il est écrit : «Pour Ma gloire, Je l'ai créé, Je l'ai formé, Je l'ai aussi fait», ce qui correspond aux trois mondes de Béria, Yetsira et Assiya ; et, en particulier, à d'innombrables mondes et créatures, véritablement sans fin ni limite. Et la puissance du Créateur est effectivement revêtue

בכל אחד ואחד מהם לפי ערכו כמשל התחלקות אופן החיות הנמשך מכח הצומח שבארץ לכמה מיני צמחים רבים שבעולם שונים זה מזה ובחינה זו נקרא ממכ"ע [ממלא כל עלמין]

en chacun d'eux selon son rang, comme dans l'analogie de la manière dont la force vitale qui procède de la puissance de croissance dans la terre se répartit entre les nombreuses espèces de plantes du monde, qui diffèrent les unes des autres. Ce niveau est appelé la lumière qui remplit tous les mondes.

אבל בחי' סוכ"ע הוא האור והחיות שלמעלה מהשתלשלות והתלבשות בעולמות וכןגד בחי' זו הוא שנאמר אני הוי' לא שניתי ואמרו אתה הוא עד שלא נברא העולם ומשנברא כו'

Mais le niveau de la lumière qui entoure tous les mondes est la lumière et la force vitale qui se situent au-delà de l'enchaînement descendant des mondes (hichtalchelout) et du fait de se revêtir dans les mondes. C'est à propos de ce niveau qu'il est dit: «Moi, Havaya, Je n'ai pas changé», et qu'ils ont dit: «Tu es Lui avant que le monde ait été créé, et depuis qu'il a été créé», etc.,

בשוה ממש שלכאורה אינו מוכן איך הוא מאחר שאעפ"כ [שאף על פי כן] העולמות חיים וקיימים ממנו והיינו שכח הבורא מלוכש בהם ממש א"כ ה"ז [הרי זה] שינוי מכמו שהי' [שהיה] קודם כו'

exactement de la même manière. À première vue, cela est difficile à comprendre: comment cela se peut-il, puisque les mondes vivent et existent néanmoins de Lui, c'est-à-dire que la puissance du Créateur est effectivement revêtue en eux? Si tel est le cas, il y a donc un changement par rapport à ce qu'Il était auparavant, etc.

אלא מפני שההארה המחיה כל העולמות כולם היא רק הארה חיצונית בלבד מעצמותו ית' ואינה נוגעת בכו כלל ואינה פועלת שינוי בו כלל

Mais c'est parce que le rayonnement qui donne vie à tous les mondes n'est qu'un rayonnement extérieur de Son essence, béni soit-Il; il ne Le touche nullement et n'entraîne en Lui aucun changement.

כי חיות כל העולמות הוא רק כמ"ש אנא אמלוך שמדת מלכותו ית' בלבד מה שהוא ית' נקי מלך ומתנשא כביכול עליהם זהו גופא החיות שלהם ובחי' זו אינה נוגעת לעצמיותו כלל כמשל המלך ב"ו

[בשר ודם]

Car la force vitale de tous les mondes n'est que ce qui est exprimé par «Je régnerai»: son attribut de Mal'hout (souveraineté) seul — le fait qu'Il soit appelé Roi et qu'Il s'élève, pour ainsi dire, au-dessus d'eux — constitue en soi leur force vitale. Et ce niveau ne touche aucunement à Son essence, comme dans l'analogie d'un roi de chair et de sang,

שהוא מהות בפ"ע [בפני עצמו] ומה שנק' מלך על המדינות הרי אין בבחינה זו התפשטות עצמותו ממש תוך המדינות רק ששמו נקי עליהם

qui est une entité en soi; et le fait qu'il soit appelé roi des provinces ne signifie pas que son essence même se répande dans les provinces: seul son nom est appelé sur elles.

וזהו ענין שארז"ל [שאמרו רבותינו זכרונם לברכה] עד שלא נברא העולם היה הוא ושמו בלבד אבל עצמותו ית' מופלא ומרומם מהם ונק' סוכ"ע ולכן נק' הבריאה יש מאין פי'

Tel est le sens de l'enseignement de nos Sages, de mémoire bénie : «Avant que le monde fût créé, Lui et Son Nom étaient seuls.» Mais Son essence est merveilleusement au-delà d'eux et s'élève au-dessus d'eux ; elle est appelée la lumière qui entoure tous les mondes (sovev kol almin). C'est pourquoi la création est appelée «quelque chose à partir du néant» (yesh me'ayin). Cela signifie :

כי בהשתלשלות עילה ועלול העילה מתפעל מהעלול ממנו והשפעותו בו גורם שינוי בו מפני שעצמות העילה ממש מתלבש בהעלול כמשל ההשתלשלות משכל למדות וממדות למחשבה שמהות השכל ממש מתלבש במדות וכן המדות במחשבה כו'

que, dans un enchaînement de cause à effet, la cause est affectée par l'effet qui en procède, et son influence sur celui-ci entraîne un changement en elle, car l'essence même de la cause est investie dans l'effet. C'est comme dans l'analogie de la progression de l'intellect vers les attributs émotionnels (midot), puis des attributs émotionnels vers la pensée : la substance même de l'intellect est investie dans les attributs émotionnels, et de même les attributs émotionnels dans la pensée, etc.

אבל יש מאין אינו כן אלא שחיות כל העולמות ואשר בהם הנמשך מן המאציל אינו ממהותו ועצמותו כלל רק מאין ממש

Mais il n'en va pas ainsi pour «quelque chose à partir du néant». La force vitale de tous les mondes et de tout ce qu'ils contiennent, qui est attirée de l'Émanateur, ne provient nullement de Sa substance ni de Son essence, mais du néant véritable,

כי מדת מלכותו ית' בלבד מחי אותם כנ"ל (ועמ"ש מזה ע"פ יביאו לבוש מלכות גבי יחיד חי העולמים מלך כו')

car seul Son attribut de Mal'hout leur donne vie, comme il a été dit plus haut. (Voir aussi ce qui est écrit à ce sujet sur le verset «Qu'on apporte un vêtement royal», à propos de «L'Unique, Vie des mondes, Roi», etc.)

והיא הנק' ממכ"ע [ממלא כל עלמין] שהוא בחי' החיות המתלבש בעולמות כח הפועל בנפעל (וע' מזה בד"ה כי תצא כו') ובכל ר"ה [ראש השנה] היא שנמשכת מחדש

C'est ce qu'on appelle la lumière qui remplit tous les mondes (memalé kol almin), c'est-à-dire le niveau de la force vitale investie dans les mondes, le pouvoir de l'Artisan dans l'œuvre façonnée. (Voir aussi à ce sujet le discours qui commence par «Quand tu sortiras», etc.) À chaque Roch Hachana, elle est attirée de nouveau,

כי בכל ר"ה [ראש השנה] לא נמשך בחי' מלוכה זו להיות אנא אמלך רק על שנה א' ואח"כ חזר ועולה ונכלל במקורו בבחי' המלך המרומם לבדו מאז

car à chaque Roch Hachana, ce niveau de royauté — le « Je régnerai » — n'est attiré que pour une seule année ; ensuite, il retourne à sa source, s'élève et s'y trouve inclus, au niveau du « Roi qui, seul, était exalté depuis les temps anciens »,

כמו קודם שנברא העולם שהי' נכלל בחי' שמו בבחי' הוא לבדו הוא כו' וכמ"ש כי ה' אלקיך אש אוכלה הוא פ"י כטבע האש שמסתלק למעלה ועמ"ש מזה בד"ה אתם נצבים

comme avant que le monde ne soit créé, lorsque le niveau de Son Nom était inclus dans le niveau de « Lui seul est », etc. Comme il est écrit : « Car Havaya, ton D.ieu, est un feu dévorant » ; c'est-à-dire, à l'image de la nature du feu, qui s'élève en se retirant. Voir aussi ce qui est écrit à ce sujet dans le discours qui commence par « Vous vous tenez ».

ולכן אמרו לפני מלכיות כדי שתמליכוני עליכם שימשיכו הרצון למדת מלוכה להיות אנא אמלך והיינו המשכת אור חדש מבחי' סוכ"ע בממכ"ע [בממלא כל עלמין]:

C'est pourquoi ils ont dit : « Récitez devant Moi [des versets de] royauté, afin que vous Me fassiez régner sur vous » : qu'ils attirent la volonté vers l'attribut de royauté, afin qu'il y ait « Je régnerai ». C'est-à-dire qu'ils attirent une lumière nouvelle du niveau de la lumière qui entoure tous les mondes (sovev kol almin) dans la lumière qui remplit tous les mondes (memalé kol almin).

3 ואח"כ אמרו לפני מלכיות כדי שיעלה זכרונכם לטובה לפני. פ"י עד"מ כי הזכרון שיצטרך לזכור על הדבר אינו שייך

Et ensuite : « Récitez devant Moi [des versets de] royauté, afin que votre souvenir s'élève favorablement devant Moi. » Le sens, par analogie : le souvenir, lorsqu'il est nécessaire de se rappeler quelque chose, s'applique

אלא על דבר הרחוק ממנו במקום או בערך שאז שייך לומר ע"ז לשון זכרון שיזכור עליו ולא ישכח מלבו משא"כ כשהדבר אצלו וסמוך אצלו אין שייך לשון זכרון כלל.

uniquement à une chose qui est éloignée de lui, par la distance ou par le rang ; alors il convient d'employer à son propos le terme de « souvenir », c'est-à-dire qu'il s'en souviendra et ne l'oubliera pas de son cœur. En revanche, lorsque la chose est avec lui et proche de lui, le terme de « souvenir » ne s'applique absolument pas.

4 וכך יובן למעלה ענין זכרון שאנו אומרים בו ית' יעלה זכרוננו כו' הוא מפני שבאמת חיות כל העולמות הן עולמות התחתונים והן עולמות העליונים הרי באמת קמיה ית' הם כלא ממש חשיבא כטפה מאוקינוס

Ainsi comprend-on la notion de souvenir dans les mondes supérieurs. [La raison pour laquelle] nous disons à Son sujet, béni soit-Il : « Que notre souvenir s'élève », etc., est qu'en vérité, la force vitale de tous les mondes, aussi bien les mondes inférieurs que les mondes supérieurs, est réellement considérée devant Lui, béni soit-Il, comme absolument néant, telle une goutte dans l'océan.

כי כל עיקר חיותם הוא ממחשבה א' שעלה במחשבה לפניו להיות התהוות ואצילת העולמות ונק' מחשבה הקדומה וכמשל ביטול מחשבה א' לגבי כללות הנפש כו'

Car toute leur force vitale provient d'une seule pensée qui s'éleva dans la pensée devant Lui, afin que les mondes viennent à l'existence et soient émanés ; elle est appelée la Pensée primordiale. Cela ressemble à l'exemple de l'annulation (bitoul) d'une seule pensée par rapport à l'âme dans son ensemble, etc.

והנה בר"ה [בראש השנה] שחוזר הכל לכמו שהיה לכן מבקשים שיזכור על המחשבה הקדומה ההיא שעלתה אז בתחילת אצילת העולמות כנ"ל

Or, à Roch Hachana, lorsque tout revient à son état initial, nous demandons donc qu'Il se souvienne de cette Pensée primordiale qui s'éleva alors, au début de l'émanation des mondes, comme mentionné ci-dessus.

כי מאחר שבאמת היא כלא ממש חשיבי ואינה ערוך אליו לכן מבקשים זכרנו שיזכור ע"ז ויחזור להתלבש בבחי' מחשבה הנ"ל.

Car, puisqu'en vérité tout est considéré comme absolument néant et n'a aucune commune mesure avec Lui, nous demandons donc : « Souviens-Toi de nous » — qu'Il s'en souvienne et se revête à nouveau du niveau de la pensée mentionnée ci-dessus.

וז"ש [וזהו שכתוב] זוכר מעשה עולם ופוקד כל יצורי קדם וחיותם זוכר הברית (וע' בפרדס בעה"כ [בערכי הכינויים] ערך זכירה וע' ברע"מ [ברע"א מהימנא] פ' פנחס) (דף רל"ט ע"א)

C'est le sens de ce qui est écrit : « Tu te souviens de l'œuvre du monde et rappelles toutes les créations d'autrefois », et de la conclusion de la bénédiction : « qui se souvient de l'alliance ». (Voir aussi Pardes, Erchei HaKinuyim, entrée « Souvenir » (zechirah) ; et voir le Raaya Mehemna, Parshas Pinchas (page 239a),

ובפי עקב (דרעי"א ע"א) ע"פ אזכיר את שמי ובפי הרמ"ז [הרב משה זכות] שם ועמ"ש בד"ה אסרי לגפן בפי מקדשי שמך כו'

et dans Parshas Ekev (271a), à propos du verset : « Je ferai mention de Mon Nom », ainsi qu'au commentaire du Ramaz à cet endroit ; et voir ce qui est écrit dans le discours commençant par « Attache son ânon à la vigne », au sujet du sens de « ceux qui sanctifient Ton Nom », etc.

וע' בזהר בפי ויקהל (דף רי"ש ע"א) ספר זכרון תרין דרגין דאינון חד ורוא דא שם הוי' שם חד הוי' חד ובזהר פ' יתרו

Et voir le Zohar, Parshas Vayakhel (page 200a) : « Un livre de souvenir : deux niveaux qui n'en font qu'un ; et le mystère de cela est le Nom [et] Havaya : le Nom est un, Havaya est un. » Et dans le Zohar, Parshas Yisro

(דף ע' ע"י ע"א) ועמ"ש"ל [ועיין מה שכתוב לעיל] בפי שלח ע"פ וזכרתם את כל מצות כו' למען תזכרו כו'

(page 70a). Et voir ce qui est écrit plus haut, dans Parshas Shelach, à propos du verset : « Et vous vous souviendrez de tous les commandements », etc., « afin que vous vous souveniez », etc.,

וסד"ה זכור את יום השבת כענין זכור ושמור כו' וע' עוד בזהר ח"א [חלק א'] פ' וירא (דק"כ סע"ב [סוף עמוד ב]) ע"פ ויזכור אלקים כו'

et à la fin du discours commençant par « Souviens-toi du jour du Chabbat », au sujet de « Souviens-toi » et « Garde », etc. Voir aussi le Zohar, partie I, parachat Vayera (fin de 120b), sur le verset « Et Elokim se souvint », etc.,

ובפי ויצא (דקני"ט ע"ב) ובפי בשלח (דמ"ז ע"א) ע"פ ויזכור ימי עולם כו' ובמק"מ [ובמקדש מלך] שם וע' מענין ימי עולם בזח"ג [בזהר חלק ג] ס"פ נשא (דקמ"ה ע"ב)

et dans la parachat Vayétsé (159b), et dans la parachat Bechala'h (47a), sur le verset « Et il se souvint des jours d'autrefois », etc., ainsi que dans le Mikdash Melekh, à cet endroit. Voir aussi au sujet des « jours d'autrefois » dans le Zohar, partie III, à la fin de la parachat Nasso (145b).

ולכן קיי"ל [קיימא לן] דבר"ה [דבראש השנה] תוקעים בשל זכרים דהיינו שופר של איל וע' בזהר ח"א [חלק א'] בפי ויחי (דמ"ז ע"א) דעלמא עילאה עלמא דדכורא איהו כו':

C'est pourquoi nous statuons [selon la loi] que, à Roch Hachana, on sonne [du chofar] des mâles (zecharim), c'est-à-dire le chofar d'un bélier. Voir aussi le Zohar, partie I, dans la parachat Vayé'hi (246a), où il est dit que « le monde supérieur est un monde masculin », etc.

5 ג ובמה בשופר הנה ענין השופר הוא שהוא קול פשוט שנמשך מהבל הלב ואינו כחיי הדבור שהוא

בחיי אותיות שנמשכים מן המוח

3. « Et avec quoi ? Avec le chofar. » Or, le chofar est un son simple, qui émane du souffle du cœur ; il n'est pas comme le niveau de la parole, qui consiste en des lettres émanant du cerveau.

כי אותיות הדבור נמשכים מאותיות המחשבה ואותיות המחשבה נמשכים מהשכל כחיי משא"כ הקול פשוט הוא נמשך מן הבל הלב והוא למעלה מהשכל כי בלב יש חיצוניות ופנימית

Car les lettres de la parole émanent des lettres de la pensée, et les lettres de la pensée émanent de l'intellect, etc. ; en revanche, le son simple émane du souffle du cœur et se situe au-dessus de l'intellect. Car le cœur comporte une dimension extérieure et une dimension intérieure.

והנה חיצונית הלב הוא למטה מהשכל ומקבל ממנו כחיי שכלו יהולל איש שהתפעלות המדות שבלב הוא לפי השכל וכנודע

Or, la dimension extérieure du cœur est inférieure à l'intellect et en reçoit son influence, comme il est écrit : « Un homme est loué selon son intelligence » : l'éveil des attributs émotionnels (midot) dans le cœur est conforme à l'intellect, comme on le sait.

אך התפעלות זו שבמדות אלו הוא רק בחיי חיצונית הלב ונקי רצון התחתון שהוא בחיי רעותא דליכא הנולד ונמשך מבחי התבוננות השכל

Mais cet éveil des attributs émotionnels n'est que le niveau de la dimension extérieure du cœur ; il est appelé la volonté inférieure, c'est-à-dire le niveau de re'usa deliba (le désir du cœur), qui naît de la contemplation intellectuelle et en procède.

אבל פנימית הלב שהוא הנקי רצון העליון אינו מקבל ונמשך מהשכל כלל אלא הוא גם למעלה מהשכל וזהו שנאמר לבבי דמשמע שני לכבות והיינו בחיי חיצוניי הלב ובחיי פנימית הלב כחיי

Mais la dimension intérieure du cœur, appelée la Volonté suprême, ne reçoit nullement de l'intellect et n'en procède en aucune manière ; elle se situe au contraire au-dessus même de l'intellect. C'est là [le sens de] ce qui est dit : levavi (« mon cœur »), expression qui implique deux cœurs, à savoir le niveau de la dimension extérieure du cœur et celui de sa dimension intérieure, etc.

(וכמ"ש במ"א פי' מ"ש יפה את רעיתי כתרצה. רעייתי מלשון רעותא דליבא שהוא רצון התחתון יהיה כתרצה רצון העליון שלמעלה מהשכל

(Comme il est expliqué ailleurs à propos de ce qui est écrit: «Tu es belle, mon aimée (ra'ayasi), comme Tirtzah»: ra'ayasi vient du terme re'usa deliba, qui désigne la volonté inférieure; elle doit devenir «comme Tirtzah», la Volonté suprême qui se situe au-dessus de l'intellect.

והיינו ע"י ויחד לבבי עמ"ש ע"פ ויקהל משה וע"פ מי מנה עפר יעקב ועמ"ש עוד מענין חיצוניות הלב ופנימית הלב בד"ה אתם נצבים ובביאור ע"פ לבבתי)

Et cela s'accomplit par «Unis mon cœur». Voyez ce qui est écrit sur le verset «Et Moché rassembla», ainsi que sur le verset «Qui a compté la poussière de Yaakov». Voyez également ce qui est écrit encore au sujet de la dimension extérieure et de la dimension intérieure du cœur dans le discours commençant par «Vous vous tenez», et dans l'explication sur le verset «Tu as ravi mon cœur».

ומ"ש מוח שליט על הלב היינו על חיצוני הלב שנולד מהשכל כנ"ל והמוח שליט עליו אבל פנימית הלב יותר גבוה מבחי' המוח

Et ce qui est dit, «Le cerveau domine le cœur», se rapporte à la dimension extérieure du cœur, qui naît de l'intellect, comme indiqué plus haut, et que le cerveau domine. Mais la dimension intérieure du cœur est supérieure au niveau du cerveau.

ולכן המוח מקבל מהלב כידוע שעיקר המזונות הם בלב ששם באים הדמים מהכבד שמקבל מאצטומכא ממובחר המאכל שמתהפך לדם בכבד וממנו נכנסים הדמים בלב והמוח מקבל חיות מהלב כו'

C'est pourquoi le cerveau reçoit du cœur, comme on le sait : l'essentiel de la nourriture se trouve dans le cœur, car le sang y arrive depuis le foie, qui reçoit de l'estomac la partie la plus choisie des aliments, transformée en sang dans le foie ; de là, le sang pénètre dans le cœur, et le cerveau reçoit sa force vitale du cœur, etc.

(ולכן נק' הקב"ה צור לבבי ואורייתא מחכמה נפקת שהוא בחי' מוח וכדלקמן) והנה קול פשוט זה דשופר הוא מבחי' פנימית הלב

(C'est pourquoi le Saint béni soit-Il est appelé « le Rocher de mon cœur », tandis que « la Torah vient de 'Hokhma », qui est le niveau du cerveau, comme [cela sera expliqué] plus loin.) Or, ce son simple du chofar provient du niveau de la dimension intérieure du cœur,

דהיינו כמ"ש צעק לבם אל ה' שצעקת הלב הוא מבחינת פנימית הלב (וע' מזה בזח"ב [בזהר חלק ב'] פ' שמות)

c'est-à-dire, comme il est écrit : « Leur cœur cria vers Ado-nai » : le cri du cœur provient du niveau de la dimension intérieure du cœur. (Voir aussi à ce sujet le Zohar, Partie II, parachat Chemot

(ד"ט סע"ב [סוף עמוד ב] ודף כ' ע"א) ובפרדס בעה"כ [בערכי הכינויים] ערך צעקה וע' במדרש רבה בשה"ש [בשיר השירים] ע"פ יונתני כו'

(fin de 19b et page 20a), et dans le Pardes, Erchei HaKinuyim, à l'entrée « Cri » (tseaka) ; voir aussi le Midrach Rabba sur le Chir HaChirim, au verset « Ma colombe », etc.,

השמיעני את קולך כו' עד וכשצעקו בני"י [בני ישראל] לפני הקב"ה מיד ויושע ה' כו' ובשמות רבה פכ"א ע"פ מה תצעק אלי כבר שמעתי צעקתם כו'

« Fais-moi entendre ta voix », etc., jusqu'à : « Lorsque les enfants d'Israël crièrent devant le Saint béni soit-Il, aussitôt "Havaya sauva" », etc. ; et dans Chemot Rabba, section 21, au sujet du verset « Pourquoi cries-tu vers Moi ? » : « J'ai déjà entendu leur cri », etc.

וע' בזח"ב [בזהר חלק ב'] בפ' בשלח (דנ"ב ע"ב) ובפ"י הרמ"ז [הרב משה זכות] שם ונמשך ונולד מחמת ההסתר וההפך בירידתו למטה שנתרחק מאד מאור פני מלך חיים א"ס ב"ה

Voir aussi le Zohar, Partie II, parachat Bechala'h (52b), ainsi que le commentaire du Ramaz à cet endroit.) Ce cri se manifeste et naît du fait de la dissimulation et de l'opposition, dans la descente de l'âme ici-bas, lorsqu'elle s'est éloignée à l'extrême de la lumière de la face du Roi de vie, l'Infini (Ein Sof), béni soit-Il ;

שמחמת זה תגבר מאד בנפשם הצעקה לה' ותתגלה לה' פנימיי [פנימיות / פנימית] הלב שיש בכאו"א [בכל אחד ואחד] מישראל לה' ית' למעלה מהשגתו כנ"ל והוא כח"י בע"ת [בעלי תשובה] בחילא יתיר

et c'est pourquoi le cri de leur âme vers D.ieu s'intensifie grandement ; alors se révèle le niveau de la dimension intérieure du cœur, présente en chacun des enfants d'Israël envers D.ieu, qu'Il soit béni, au-delà de sa compréhension, comme mentionné plus haut. C'est là le niveau des baalei te-chouva, [qui viennent] « avec une force accrue ».

ולכן ארז"ל [אמרו רבותינו זכרונם לברכה] שאין צדיקים גמורים יכולים לעמוד במקומם כי דוקא מצד ההסתר תגדל הצעקה כו'

C'est pourquoi nos Sages, de mémoire bénie, ont dit que les justes parfaits ne peuvent se tenir à leur place, car c'est précisément en raison de la dissimulation que le cri s'intensifie, etc.

וזהו תכלית ירידת הנשמות בגופות לאתבא צדיקיא בתיובתא כי בעוד שהיו בגן עדן היו כולם צדיקים שהיו נהנים מזיו השכינה שזהו מעשה הצדיקים שעבודתם בשכל

Et tel est le but de la descente des âmes dans des corps : « ramener les tsadikim à la techouva ». Car, lorsqu'elles étaient au Gan Eden, elles étaient toutes des tsadikim, qui « jouissent du rayonnement de la Chekhina » ; telle est l'œuvre des tsadikim, dont le service relève de l'intellect,

כמו שכתוב דע את אלקי כו' ואח"כ בירידתם למטה בגוף ונפש הבהמית נעשו בחינת בעלי תשובה לשוב למעלה

comme il est écrit : « Connais le D.ieu de [ton père] », etc. Puis, lorsqu'elles descendent ici-bas, dans un corps et une âme animale, elles deviennent des baalei techouva, afin de retourner vers le haut,

כי יש מסתיר ומעלים ומחמת זה תגדל הצעקה והיא בחינת פנימיות הלב וכמארז"ל [וכמאמר רבותינו זכרונם לברכה] הידוע דעיקר תשובה בלב פי

car quelque chose se dissimule et fait écran ; de ce fait, le cri s'intensifie, et c'est le niveau de la dimension intérieure du cœur. Comme le dit le célèbre enseignement de nos Sages, de mémoire bénie : l'essence de la techouva est dans le cœur. Cela signifie que :

כי תשובה דוקא הוא התגלות פנימית הלב שהוא למעלה מבחי צדיקים גמורים שהם מבחי מוח כנ"ל והתשובה היא מזה עצמו בהתבוננו עוצם ריחוקו אשר ירד פלאים כו' ועל ג"ע [גן עדן] התחתון ארז"ל [אמרו רבותינו זכרונם לברכה] מוטב דלידייני כו'

la techouva, précisément, est la révélation de la dimension intérieure du cœur, qui est supérieure au niveau des tsadikim parfaits, lesquels relèvent du niveau du cerveau, comme mentionné plus haut. La techouva naît précisément de cette situation : lorsqu'on médite sur l'immensité de son éloignement, sur le fait d'être « descendu de manière stupéfiante », etc. Et, au sujet du Gan Eden inférieur, nos Sages, de mémoire bénie, ont dit : « Mieux vaut qu'il soit jugé », etc.,

שכדאי כל יסורי גיהנם כו' וג"ע [וגן עדן] העליון הוא גבוה יותר לאין קץ וכ"ש [וכל שכן] שיש לבכות על ריחוקו מעצמות אור א"ס אשר יפה שעה אחת בתשובה ומע"ט [ומעשים טובים] בעוה"ז כו'

car toutes les souffrances du Guéhinom en valent la peine, etc. Et le Gan Eden supérieur est infiniment plus élevé ; à plus forte raison faut-il pleurer sur son éloignement de l'essence de la Lumière infinie (Or Ein Sof), car « mieux vaut une heure de techouva et de bonnes actions dans ce monde », etc. ;

אשר מזה יהיה לבו צועק כו' וזהו ענין התקיעה קול פשוט מפנימי [מפנימיות / מפנימית] הלב ואח"כ שברים גנוחי גנח היינו בחי' לב נשבר ותרועה ילולי יליל הוא בחי' התעוררות רחמים בבכיה כו'

de là, son cœur poussera un cri, etc. Tel est le sens de la tekia : un son simple issu de la dimension intérieure du cœur. Viennent ensuite les chevarim, «des soupirs gémissants», qui représentent le cœur brisé; puis la teroua, «des cris plaintifs», qui représente l'éveil de la compassion par les pleurs, etc.

ומזה נולד ונמשך התקיעה השנית שהוא בחי' התגלות רצון העליון מלמעלה כי הנה הקב"ה נקרא צור לבבי.

De là naît et se prolonge la seconde tekia, qui est la révélation de la Volonté suprême d'en haut. Car le Saint béni soit-Il est appelé «le Rocher de mon cœur».

6 וג"כ לבבי בלשון רבים דמשמע ב' לבבות והיינו בחי' חיצונית ופנימית שבלב עדי"מ הנ"ל וחיצונית הלב הוא למטה מהשכל כמ"ש בחכמה יסד ארץ כו'

De plus, levavi («mon cœur») est au pluriel, ce qui implique deux cœurs, à savoir le niveau de la dimension extérieure et de la dimension intérieure du cœur, selon l'analogie mentionnée plus haut. La dimension extérieure du cœur est en dessous de l'intellect, comme il est écrit : «Il a fondé la terre par la 'Hokhma», etc.

אבל פנימית הלב הוא בחי' רצון העליון שלמעלה מהחכמה והחכמה נק' בחי' עשי' [עשיה] לגבי בחי' רצון העליון

Mais la dimension intérieure du cœur est le niveau de la Volonté suprême, qui est au-dessus de la 'Hokhma (sagesse); et la 'Hokhma est appelée le niveau de la «réalisation» (assiya) par rapport au niveau de la Volonté suprême,

כדכתיב כולם בחכמה עשית וכנודע ובחי' התקיעה שהוא קול פשוט הוא בחי' התגלות פנימית הלב שהוא בחי' רצון העליון שלמעלה מהחכמה הנ"ל וע"ז נאמר (בזכרי' [בזכריה] ס"ט) ואד' הוי' בשופר יתקע

comme il est écrit : «Tu les as tous faits par la 'Hokhma», comme on le sait. Le niveau de la tekia, qui est un son simple, est celui de la révélation de la dimension intérieure du cœur, c'est-à-dire le niveau de la Volonté suprême, qui est au-dessus de la 'Hokhma mentionnée plus haut. C'est à ce sujet qu'il est dit (Zacharie, chapitre 9) : «Et Ado-nai Havaya fera retentir le chofar» :

כמו עד"מ התקיעה שהיא קול פשוט מפנימית הלב כך עד"מ הוא בחי' המשכה וגילוי רצון העליון ב"ה והוא למעלה מבחי' האותיות שנמשכים מהחכמה

De même que, selon l'analogie, la tekia est un son simple provenant de la dimension intérieure du cœur, de même, selon l'analogie, elle représente le niveau de l'émanation et de la révélation de la Volonté suprême, béni soit-Il; celle-ci est au-dessus du niveau des lettres qui émanent de la 'Hokhma.

כי אורייתא מחכמה נפקת ועיקרה בחי' אותיות וכמארז"ל [וכמאמר רבותינו זכרונם לברכה] כל התורה כולה שמותיו של הקב"ה והיינו בחי' האותיות שבתורה וע"ש זה נק' מקרא לשון קריאה שקוראו בשמותיו וע"ז פונה עצמו כו'

Car «la Torah émane de la 'Hokhma», et son essence réside dans le niveau des lettres. Comme l'ont dit nos Sages, de mémoire bénie: «Toute la Torah n'est que les noms du Saint béni soit-Il»; cela désigne le niveau des lettres de la Torah. C'est pour cette raison qu'elle est appelée Mikra (Écriture), terme dérivé de «appeler» (keria), car on L'appelle par Ses noms et, par ce moyen, Il se tourne, etc.

וע"כ הנגיעה פוסל בה וכן חסר ויתיר כי הדקדוק הוא בהאותיות והיינו לפי דמחכמה נפקת שמשם נמשכי' [נמשכים / נמשכין] האותיות (וכמ"ש במ"א בד"ה לסוסתי בפ' בשלח)

C'est pourquoi le contact [entre les lettres] la rend invalide, de même qu'une lettre manquante ou ajoutée, car la précision porte sur les lettres; cela tient au fait qu'elle émane de la 'Hokhma, d'où proviennent les lettres. (Comme il est expliqué ailleurs, dans le discours commençant par «À ma cavale», dans la paracha de Bechala'h.)

אבל בחי' רצון העליון הוא בחי' פנימית הלב שהוא בחי' קול פשוט שלמעלה מהאותיות כנ"ל וזהו ענין ובמה בשופר:

Mais le niveau de la Volonté suprême est celui de la dimension intérieure du cœur, c'est-à-dire celui d'un son simple qui est au-dessus des lettres, comme mentionné plus haut. Tel est le sens de: «Et avec quoi? Avec le chofar.»

7 ד והנה עוד זאת שע"ז הוא ממלא כל הפגמים שנעשו על ידי העוונות משנה העברה

4. Or, voici encore un autre effet : par ce moyen, il comble toutes les lacunes causées par les fautes de l'année écoulée.

כי הפגמים שברמ"ח מ"ע [מצות עשה] ושס"ה ל"ת [לא תעשה] היינו בבחי' חכמה שממנה נמשכת התורה כנ"ל ועד שם מגיעים הפגמים כו' וע"י השופר שנמשך הארה מבחי' רצון העליון שלמעלה מהחכמה כנ"ל

Car les lacunes touchant les 248 commandements positifs et les 365 interdits se trouvent au niveau de 'Hokhma, dont la Torah tire son origine, comme indiqué plus haut, et les lacunes atteignent jusque-là, etc. Or, par le chofar, une lumière est attirée du niveau de la Volonté suprême, qui est au-dessus de 'Hokhma, comme indiqué plus haut,

לכן הוא ממלא כל הפגמים שנעשו בחכמה ומאיר אור חדש ביתר שאת ויתר עז כמשל הנהר שנחרב ויבש שחופרים בעומק יותר וממלא החסרון

il comble donc toutes les lacunes causées en 'Hokhma et fait briller une lumière nouvelle « avec une plus grande élévation et une plus grande force », selon l'image d'un fleuve dévasté et asséché : on creuse plus profondément, et cela comble le manque,

וגם ביתר שאת כו' כי תלת קשרין מתקשראן דא בדא ישראל באורייתא ואורייתא בקב"ה [בקודשא בריך הוא] והיינו כששומר דרכי התורה והמצות

et aussi « avec une plus grande élévation », etc. Car « trois liens sont liés les uns aux autres : Israël à la Torah, et la Torah au Saint béni soit-Il » ; cela signifie que l'on observe les voies de la Torah et les mitsvot.

אבל אם ח"ו [חס ושלום] פגם באיזו מצוה הרי נחלש הקשר הלז ד"שאל מתקשראן באורייתא ואזי אין עצה כ"א ע"י התשובה מעומקא דליבא שע"י מדלג שור וממשיך מבחי' קוב"ה [קודשא בריך הוא]

Mais si, à D.ieu ne plaise, il a causé une lacune dans quelque mitsva, ce lien d'« Israël lié à la Torah » s'affaiblit ; il n'y a alors d'autre remède que la techouva du plus profond du cœur, par laquelle on « franchit un mur » et l'on attire du niveau du « Saint béni soit-Il »,

שהוא בחי' סוכ"ע שנק' קדוש ומובדל ובו מתקשרא אורייתא שהיא בחי' חכמה כו' וע"י שקוב"ה [שקודשא בריך הוא] מאיר באורייתא וישראל

qui est le niveau de la lumière qui entoure tous les mondes (sovev kol almin), appelée sainte et séparée, et à laquelle est liée la Torah, qui est le niveau de 'Hokhma, etc. Et, par ce moyen, le Saint béni soit-Il fait briller sa lumière dans la Torah et en Israël,

אזי ממלא כל הפגמים והחסרונות כמאמר אנת הוא שלימו דכולהו אנת הוא ממלא כל שמהן כו'

Il comble alors toutes les lacunes et tous les manques, comme le dit la formule : « Tu es la perfection de tous ; Tu es Celui qui remplit tous les Noms », etc.

וזהו ויעבור הוי' על פניו ויקרא הוי' הוי' כו' ופסיק טעמא בגווייהו כי יש ב' בחי' שמות הוי' א' בהשתלשלות יו"ד חכמה ה"א בינה כו'

Et c'est là le sens de : « Havaya passa devant lui (al panav) et proclama : "Havaya, Havaya" », etc., la cantillation marquant une pause entre les deux. Car il existe deux niveaux des Noms Havaya : l'un se trouve dans l'enchaînement descendant des mondes (hichtalchelout) : le youd correspond à 'Hokhma, le hé à Bina, etc.

ושם הם הפגמים על ידי תורה ומצות כמ"ש בכהאריז"ל [בכתבי האריז"ל] בקריאת שמע שעל המטה אם פגמתי באות יו"ד בביטול ק"ש [קריאת שמע] כו'

Et il y a là les défauts [causés] par la Torah et les mitsvot, comme il est écrit dans les écrits de l'Ari zal, dans le Chema récité au coucher : « Si j'ai porté atteinte à la lettre youd en négligeant la récitation du Chema », etc.

כי מצות ק"ש [קריאת שמע] הוא ליחדא בהוי' אחד איך שאין עוד מלבדו וכולא כלא ממש חשיבי והמבטל זה פוגם באות יו"ד

Car la mitsva de réciter le Chema consiste à unifier [D.ieu] dans « Havaya est Un » : à reconnaître qu'« il n'est rien d'autre que Lui » et que tout est considéré comme n'étant véritablement rien. Celui qui néglige cela porte atteinte à la lettre youd,

שהוא בחי' חכמה בחי' ביטול כח מ"ה [מה] כמ"ש והחכמה מאין תמצא שנמשך ונולד תמיד מבחינת האין כו'

qui est le niveau de 'Hokhma, le niveau de l'annulation de soi (bitoul), koach mah (« la puissance du quoi »), comme il est écrit : « Et la 'Hokhma se trouve à partir du néant » ; elle est constamment attirée et engendrée à partir du niveau du néant, etc.

ועי"י ביטול מ"ע [מצות עשה] ואהבת את ה' פוגם באות ה' שהוא בחינת בינה לבא אה"ר [אהבה רבה] כו' ועי"י ביטול תלמוד תורה פוגם באות ו' שהו"ו הוא המשכה קו ארוך מיו"ד שבראשו

Et, en négligeant le commandement positif «Tu aimeras Havaya», on porte atteinte à la lettre hé, qui est le niveau de Bina, «le cœur», l'amour immense (ahava raba), etc. Et, en négligeant l'étude de la Torah, on porte atteinte à la lettre vav, car le vav est un long trait qui se prolonge à partir du youd placé à son sommet ;

כי כל התורה הוא בחי' המשכות מחכמה עילאה והמבטל תלמוד תורה מקצר ההמשכות ופוגם באות ו' ועי"י ביטול מצות מעשיות באות ה' אחרונה של שם

car toute la Torah est le niveau des prolongements issus de la 'Hokhma suprême ; celui qui néglige l'étude de la Torah interrompt ces prolongements et porte atteinte à la lettre vav. Et, en négligeant les mitsvot pratiques, [on porte atteinte] au hé final du Nom,

שהוא בחי' עשיה כידוע אך כ"ז [כל זה] הוא בבחי' שם הוי' דלתתא שהוא בחי' התהוות השתלשלות כנ"ל

qui est le niveau de l'action (Assiya), comme on le sait. Mais tout cela relève du niveau du Nom Havaya inférieur, qui est le niveau de la venue à l'existence de l'enchaînement descendant, comme indiqué plus haut.

אבל שם הוי' דלעילא עם היות שנקרא ג"כ הוי' ע"ש [על שם] התהוות שממנו ית' מ"מ הוא בחי' גילוי אור עליון שלמעלה מהשתלשלות והוא בחי' רצון העליון הנ"ל שהוא למעלה מעלה מן החכמה

Mais le Nom Havaya supérieur, bien qu'il soit lui aussi appelé Havaya en raison de la venue à l'existence qui procède de Lui, béni soit-Il, est néanmoins le niveau de la révélation d'une lumière suprême qui dépasse l'enchaînement descendant ; il est le niveau de la Volonté suprême mentionnée plus haut, très, très au-dessus de la 'Hokhma.

ולכן פסיק טעמא בגוייהו כו' אך ענין ויקרא הוי' הוי' היינו שהוא ית' קורא וממשיך מבחי' שם הוי' הראשון שלמעלה מהשתלשלות כנ"ל להיות מתגלה בהוי' שבבחינת השתלשלות

C'est pourquoi une pause cantillatoire les sépare, etc. Quant à l'expression «Et Havaya proclama : "Havaya, Havaya"», elle signifie que Lui, béni soit-Il, appelle et attire à Lui le niveau du premier Nom Havaya, qui dépasse l'enchaînement descendant, comme indiqué plus haut, afin qu'il se révèle dans Havaya au niveau de l'enchaînement descendant.

(ועיין מזה באדר"ר [באדרא רבא] (דקל"ח ע"א) וע' בספר רוח דוד שם פי' שהשם הראשון הוא למעלה מהשתלשלות כו')

(Voir à ce sujet l'Idra Rabba (138a), ainsi que le livre Ruach David, où il est expliqué que le premier Nom se situe au-dessus de l'enchaînement descendant des mondes, etc.

וכן פי' המק"מ [המקדש מלך] בסוף ספר הדרת פ"מ ובביאור האדרא בספר קול ברמה משמע דהשם השני הוא למעלה מהשתלשלות והוא מהפע"ח [מהפרי עץ חיים] שער הסליחות פ"ב [פרק ב'] וע' בזהר ס"פ תרומה (דקע"ה ע"ב)

Le Mikdash Melech l'explique également, à la fin du livre פ"מ הדרת. Mais, dans l'explication de l'Idra du livre Kol BeRamah, il semble que le second Nom se situe au-dessus de l'enchaînement descendant des mondes ; c'est aussi ce qui ressort de Pri Etz Chaim, Sha'ar HaSelichos, chapitre 2. Voir également le Zohar, à la fin de la paracha Terouma (175b),

ובפ' בראשית (ד"כ ע"א) ובפע"ח [ובפרי עץ חיים] שער הנ"ל רפ"ח ובע"ח [ובעץ חיים] שער א"א למלאות כל הפגמים והחסרונות שנעשו בו ע"י העונות כו'

ainsi que dans la paracha Berechit (20a), dans Pri Etz Chaim, le chapitre précité, au début du chapitre 8, et dans Etz Chaim, Sha'ar Arich Anpin.) [Afin] de réparer tous les défauts et toutes les lacunes qui y ont été causés par les fautes, etc.

וכמבואר למעלה במשל הנהר שיבש שע"י שמוציאים וחופרים מהמעין מתמלא הנהר כו' וזהו ענין התשובה שע"י התשובה קוראים וממשיכים מבחי' הוי' שלמעלה מסדר ההשתלשלות וכמ"ש ממעמקים קראתיך הוי'

Comme l'explique plus haut l'image du fleuve asséché : en dégageant et en creusant jusqu'à la source, on remplit le fleuve, etc. Tel est le sens de la techouva : par la techouva, on appelle et l'on attire du niveau de Havaya qui se situe au-dessus de l'ordre de l'enchaînement descendant des mondes, comme il est écrit : « Des profondeurs, je T'ai appelé, Havaya. »

ולכן אומרים היג"מ [הי"ג מדות] בעשי"ת [בעשרת ימי תשובה] כי אז נמשך בחי' התגלות הוי' שלמעלה מההשתלשלות שהוא בחי' רצון העליון שלמעלה מהחכמה ע"י השופר קול פשוט שהוא התגלות פנימית הלב כנ"ל

C'est pourquoi nous récitons les Treize Attributs [de miséricorde] durant les Dix Jours de Techouva : alors se révèle le niveau de Havaya qui se situe au-dessus de l'enchaînement descendant des mondes, c'est-à-dire le niveau de la Volonté suprême, au-dessus de 'Hokhma. Cette révélation s'opère par le chofar, son simple, qui révèle la dimension intérieure du cœur, comme mentionné plus haut.

ולכן צ"ל השופר דוקא של איל או של יעל אבל של פרה פסול כי פני שור מהשמאל כתיב

C'est pourquoi le chofar doit nécessairement provenir d'un béliet ou d'un bouquetin ; celui d'une vache est invalide, car il est écrit : « la face d'un bœuf à gauche »,

שהוא בחי' גבורות וא"א להמשיך על ידו בחי' רחמים רבים הנ"ל שהוא בחי' פנימית הלב רצון העליון car cela correspond au niveau des rigueurs (guevourot), et il est impossible d'attirer par ce moyen le niveau de la compassion abondante mentionnée plus haut, qui correspond à la dimension intérieure du cœur, à la Volonté suprême.

כי הרי אדרבה שמאל דוחה כו' אלא על ידי שופר של איל כי והכשבים הפריד יעקב שיש בהם בחי' רחמנות

Car, au contraire, « la gauche repousse », etc. C'est plutôt par le chofar d'un béliet, car « Yaakov sépara les agneaux » : ils portent en eux un niveau de compassion,

שהיא מדתו של יעקב וכנראה בחוש שיש להם קול רחמנות שמעורר רחמים (ועמ"ש מזה בד"ה והניף הכהן אותם כו' על שני כבשים כפי אמור)

qui est l'attribut de Yaakov ; comme on peut le constater concrètement, ils ont une voix plaintive qui éveille la compassion. (Voir aussi ce qui est écrit à ce sujet dans le discours commençant par « Et le Cohen les agitera », etc., « avec les deux agneaux », dans la Parachat Emor.)

ולכן עייז ממשיכים התגלות רצון העליון ורחמים רבים שלמעלה מהשתלשלות (ועמ"ש ע"פ כנשר יעיר כו' וע"פ ביום השלישי יקימנו כו')

C'est pourquoi, par ce moyen, on fait descendre la révélation de la Volonté supérieure et l'abondante compassion qui se situe au-delà de l'enchaînement descendant des mondes. (Voir aussi ce qui est écrit sur le verset « Comme un aigle qui réveille », etc., et sur le verset « Au troisième jour, Il nous relèvera », etc.)

והנה הגם שעיקר ההמשכה עיי פנימית הלב צעק לבם עכ"ז [עם כל זה] הוא עיי התקיעה בשופר דוקא מטעם כי עשיה היא לעילא ועמ"ש מזה בד"ה יביאו לבוש מלכות כו'

Or, bien que l'essentiel de cette descente s'opère par la dimension intérieure du cœur — « leur cœur cria » —, elle s'accomplit néanmoins précisément par la sonnerie du chofar, car l'action atteint les hauteurs ; voir aussi ce qui est écrit à ce sujet dans le discours commençant par « Qu'on apporte des vêtements royaux », etc.

ועוד מפני שהתגלות פנימית רצון העליון מלמעלה צ"ל נמשך למטה להתלבש בגשמיות כמאמר כתבנו בספר חיים טובים כתבנו בספר פרנסה כו'

De plus, parce que la révélation de la dimension intérieure de la Volonté supérieure d'En Haut doit être amenée ici-bas, pour se revêtir dans la matérialité, comme le dit la prière : « Inscris-nous dans le livre d'une vie heureuse », « Inscris-nous dans le livre de la subsistance », etc.,

להיות מזונות גשמיים להאדם שזהו על ידי רחמים רבים הנ"ל שנמשכים ומתלבשים כל כך מטה מטה בגשמיות עד שיהיה התגלות רחמנותם בהשפעה גשמיות

afin que l'homme dispose d'une subsistance matérielle ; cela se fait par l'abondante compassion mentionnée plus haut, qui descend et se revêt si bas, dans la matérialité, que sa compassion se révèle sous la forme d'une bienfaisance matérielle.

וכן גם כללות רחמים הנמשכים בר"ה [בראש השנה] למתק הדינים היינו ג"כ שנמשכים למטה ע"ד הנ"ל כי הרי עיקר הדין שבר"ה [שבראש השנה] הוא על הגופות אם יחיי [יחיה] אם ימות

De même, la compassion dans son expression générale, qui est amenée à Roch Hachana pour adoucir les jugements, descend elle aussi ici-bas, de la manière mentionnée plus haut. Car le jugement principal de Roch Hachana porte sur les corps : vivra-t-il ou mourra-t-il,

היינו אם תתקיים ותהיה הנפש בגוף או תסתלק ממנו משא"כ דין הנפשות הוא אחר המיתה כו'

c'est-à-dire si l'âme subsistera et demeurera dans le corps, ou si elle le quittera ; en revanche, le jugement des âmes a lieu après la mort, etc.

וכמ"ש בהגמ"י [בהגהות מיימוניות] פ"ג [פרק ג'] מהלכות תשובה בשם הרמב"ן [הרבי משה בן נחמן] שאין אדם נידון בר"ה [בראש השנה] אלא לעניני עוה"ז כו'

Comme il est écrit dans les Hagahos Maimoniyos, chapitre 3 des Lois de la Techouva, au nom du Ramban : l'homme n'est jugé à Roch Hachana que pour les affaires de ce monde, etc. ;

ע"ש וא"כ גם הרחמים הממתיקים את הדינים היינו שהרחמים נמשכים כ"כ [כל כך] למטה עד שמתלבשים בגשמיות

Voir là-bas. Si tel est le cas, la compassion qui adoucit également les jugements signifie que la compassion est attirée si bas qu'elle se revêt de matérialité.

ולכן צריך לתקוע הקול פשוט הנ"ל דוקא בשופר גשמי של כבש ואיל וכיוצא שיש בו רחמים ועי"ז מתעורר כן מלמעלה שיהיו הרחמים רבים הנ"ל נמשכים ומתגשמים עד שיהיו השפעותם בגשמיות שהוא ענין רחמים גשמיים

C'est pourquoi il faut faire retentir le son simple mentionné ci-dessus précisément au moyen d'un chofar matériel, fait d'une brebis ou d'un bœuf, et ainsi de suite, qui comporte de la compassion. Par cela, la même chose est éveillée d'En-Haut : que l'abondante compassion mentionnée ci-dessus soit attirée vers le bas et devienne matérielle, jusqu'à ce que ses bienfaits se manifestent dans la matérialité, ce qui constitue la compassion matérielle.

כי השפעת חיים גשמיים היינו בחי' בהמיות ונעשה ג"כ ע"י התקיעה והתעוררות רחמים בקרן הכבשים שהוא בהמיות כו'

Car le don de la vie matérielle relève du niveau de l'animalité (behemiout), et il est lui aussi suscité par la sonnerie et l'éveil de la compassion au moyen de la corne des brebis, qui relève de l'animalité, etc.

(וזהו כמ"ש רוח האדם העולה היא למעלה ורוח הבהמה היורדת היא למטה לארץ. פי' רוח האדם העולה זהו כענין והרוח תשוב אל האלקים

(Et c'est ce qui est écrit : « L'esprit de l'homme qui s'élève vers le haut, et l'esprit de la bête qui descend vers le bas, vers la terre. » Cela signifie que « l'esprit de l'homme qui s'élève » correspond à ce qui est exprimé par « Et l'esprit retourne à D.ieu »,

והיינו בבחי' תשובה כמ"ש לקמן בד"ה האזינו השמים ועליה זו היא למעלה מעלה לעורר גילוי רצון העליון כו' וע' בזה ר"פ צו שבחי' קול השופר נק' רוח

c'est-à-dire au niveau de la techouva (retour), comme il sera expliqué plus loin, dans le discours commençant par « Écoutez, cieux » ; et cette élévation atteint des hauteurs très élevées, afin d'éveiller la révélation de la Volonté suprême, etc. Voir aussi le Zohar, au début de la paracha Tsav, où il est dit que le niveau du son du chofar est appelé roua'h (esprit).

אך כדי שיהי' [שיהיה] נמשך משם ההמשכה בהשפעות גשמיים שזהו בחי' בהמיות זהו ע"י בחי' ורוח הבהמה היורדת למטה לארץ שהיא בחי' ארץ העליונה והארץ הדום רגלי כמ"ש בד"ה כי תצא

Mais pour que l'influx soit attiré de là dans des bienfaits matériels, qui relèvent du niveau de l'animalité, cela se fait par le niveau de « l'esprit de la bête qui descend vers le bas, vers la terre », qui est le niveau de la terre supérieure, et « la terre est le marchepied de Mes pieds », comme il est expliqué dans le discours commençant par « Lorsque tu sortiras ».

ולכן גם המלאכים נקראים בשם בהמה פני ארי' [אריה] פני שור כו' לפי שהמלאכים הם שלוחי השפע להיות נמשך ההשפעה בעוה"ז גשמי ועמ"ש מזה בד"ה מה יפו פעמיך בנעלים והם מקבלים מבחי' בהמה רבה

C'est pourquoi les anges aussi sont appelés « bête » : « la face d'un lion, la face d'un bœuf », etc. En effet, les anges sont les messagers de l'influx, afin que le bienfait soit attiré dans ce monde matériel (voir ce qui est écrit à ce sujet dans le discours commençant par « Que tes pas sont beaux dans tes sandales ») ; et ils reçoivent du niveau de la grande bête (behemah rabbah),

שהוא כללות השפע המתלבש בבי"ע וזהו אדם ובהמה תושיע הוי' דהיינו על ידי כ' בחי' הנ"ל דאדם ובהמה כו' וכן מדת מלכותו ית' נקראת בשני שמות אלו דאדם ובהמה וכמ"ש במ"א

qui est l'influx dans son expression générale et collective, tel qu'il se revêt dans Béria, Yetsira et Assiya. C'est là le sens de « Tu sauves l'homme et la bête, Havaya » : c'est-à-dire par les deux niveaux mentionnés ci-dessus, ceux de « l'homme » et de « la bête », etc. De même, Son attribut de Mal'hout, béni soit-Il, est appelé par ces deux noms, « l'homme » et « la bête », comme il est expliqué ailleurs.)

וזהו ויעבור הוי' על פניו ויקרא כו' פי' שגילוי זה הוא שעבר על פניו דהיינו שלא כפי הראוי להיות מבחי' פניו

Et voici [le sens de] «Havaya passa devant lui (al panav) et proclama», etc. Le sens est que cette révélation consiste en ce qu'Il passa au-delà de Son visage (panav), c'est-à-dire qu'elle ne provient pas du niveau de Son visage, comme il conviendrait.

כי בחי' פניו שהוא פנימיות אינו יכול להתלבש כ"כ [כל כך] למטה ועמ"ש במ"א דפניו הם בחי' ע"ס [עשר ספירות]

Car le niveau de Son visage, qui est la dimension intérieure, ne peut être revêtu si bas. Et voyez ce qui est écrit ailleurs : Son visage est le niveau des dix Séfirot.

אבל מלמעלה יותר יכול להשפיל א"ע [את עצמו] גם למטה (ועמ"ש בד"ה יביאו לבוש מלכות הנזכר למעלה ועמ"ש לקמן סד"ה להבין פי' הפסוק מי אל כמוך כו') וזהו ויעבור הוי' שעבר דרך פניו מלמעלה יותר כו' וד"ל [ודי למבין]:

Mais, d'un niveau plus élevé, Il peut s'abaisser jusque dans les régions inférieures. (Et voyez ce qui est écrit dans le discours commençant par «Qu'on apporte un vêtement royal», mentionné plus haut; et voyez ce qui est écrit plus bas, à la fin du discours commençant par «Pour comprendre le sens du verset : "Quel est le D.ieu pareil à Toi?"», etc.) Et voici le sens de «Havaya passa» : Il passa au-delà de Son visage, depuis un niveau plus élevé, etc. Cela suffit à qui comprend.

8 ה והנה כל זה הוא בחי' שופר דר"ה [דראש השנה] שע"ז נאמר ואדי הוי' בשופר יתקע כו'

5. Or, tout cela relève du niveau du chofar de Roch Hachana, à propos duquel il est dit : « Et Adonai Havaya fera retentir le chofar », etc.

(ועמ"ש ע"פ כי כארץ תוציא צמחה כו' כן אדי הוי' יצמיח כו' שזהו ההתגלות שבר"ה [שבראש השנה] כו' ע"ש) אבל לעתיד לבא כתיב והיה ביום ההוא יתקע בשופר גדול

(Voyez aussi ce qui est écrit à propos du verset : « Car, de même que la terre fait pousser sa végétation », etc., « ainsi Adonai Havaya fera germer », etc. — cela désigne la révélation de Roch Hachana, etc. ; voyez là-bas.) Mais, au sujet du temps futur, il est écrit : « Et il arrivera en ce jour-là qu'un grand chofar retentira. »

והענין כי הנה כבר נתי' [נתבאר] ענין שופר דר"ה [דראש השנה] שהוא להמשיך להיות בחי' ממכ"ע [ממלא כל עלמין] שהוא ענין התהוות מדת מלכותו ית' כאמרם ז"ל [זכרנו לברכה / זכרונם לברכה] אמרו לפני מלכיות כו' [ממלא כל]

Voici ce qu'il faut comprendre : le sens du chofar de Roch Hachana a déjà été expliqué. Il vise à attirer le niveau de la lumière qui remplit tous les mondes (memalé kol almin), c'est-à-dire à faire advenir l'attribut de Mal'hout du Saint béni soit-Il, comme l'ont dit nos Sages, de mémoire bénie : « Récitez devant Moi [des versets de] royauté », etc.,

וכן למלאות כל הפגמים שנעשו בשם הוי' שבבחי' השתלשלות שהוא ג"כ בחי' ממלא כנ"ל יו"ד בחכמה כו'

et il vise aussi à réparer tous les défauts causés dans le Nom Havaya au niveau de l'enchaînement descendant des mondes (hichtalchelout), qui relève également du niveau de la lumière qui remplit [tous les mondes], comme indiqué plus haut : le youd dans 'Hokhma, etc.

וההמשכה היא מבחי' סוכ"ע שהוא רצון העליון ועי"ז הוא ממלא כל שמהן כו' וזהו ענין שופר (ועמ"ש מזה בד"ה תקעו בחדש שופר ובד"ה שוש אשיש)

Or, l'attraction vient du niveau de la lumière qui entoure tous les mondes (sovev kol almin), qui est la Volonté suprême ; par ce moyen, Il « remplit tous les Noms », etc. Tel est le sens du chofar. (Voyez aussi ce qui est écrit à ce sujet dans le discours qui commence par « Sonnez du chofar au renouvellement de la lune », et dans celui qui commence par « Je me réjouirai grandement ».)

אמנם עכ"ז [עם כל זה] נקרא שופר סתם ולא שופר גדול והענין כי הנה גם בחי' סוכ"ע אע"פ [אף על פי] שהוא בחינה מה שאינו מתלבש ונתפס בתוך העולמות

Cependant, malgré tout cela, on l'appelle simplement « chofar », et non « grand chofar ». Voici ce qu'il faut comprendre : même le niveau de la lumière qui entoure tous les mondes, bien qu'il ne soit ni revêtu dans les mondes ni saisi par eux,

והוא בחי' לא שניתי כו' כמבואר למעלה עכ"ז [עם כל זה] מאחר שהוא בחי' סובב ומקיף לעלמין א"כ הוא בגדר בחי' עלמין

et qu'il relève du niveau de « Je n'ai pas changé », etc., comme cela a été expliqué plus haut, reste néanmoins, puisqu'il entoure et enveloppe les mondes, dans la catégorie des niveaux propres aux mondes.

וכמו עד"מ השמים והארץ שהשמים מקיפים את הארץ וכל אשר עליה וסובבים סביב הארץ תמיד
שאע"פ [שאף על פי] שמאוד גבוה שמים מעל הארץ עד שהארץ היא

C'est comparable, par analogie, au ciel et à la terre : le ciel entoure la terre et tout ce qui s'y trouve, et tourne constamment autour de la terre. Or, bien que le ciel soit très élevé au-dessus de la terre, au point que la terre est

רק כגרגיר חרדל לגבי השמים עכ"ז [עם כל זה] יש להם ערך זה לזה עד שמוכרח שגם השמים יש להם
תכלית וגבול כיון שהם המקיפים הארץ כו'

seulement comme un grain de moutarde par rapport aux cieux ; néanmoins, ils sont en rapport l'un avec l'autre, au point que les cieux eux aussi doivent avoir une fin et une limite, puisqu'ils entourent la terre, etc.,

רק שאעפ"כ [שאף על פי כן] גבהו שמים מעל הארץ כו' ועד"ז יובן ג"כ הנמשל בענין סוכ"ע וממכ"ע [וממלא
כל עלמין] דאע"פ [דאף על פי] שבח"י סוכ"ע הוא בבחי' אין סוף לגבי ההארה המתלבשת בעולמות להיות
ממכ"ע [ממלא כל עלמין] ולא

seulement, malgré cela, « les cieux sont plus élevés que la terre », etc. De même, on comprendra aussi l'analogie concernant la lumière qui entoure tous les mondes (sovev kol almin) et la lumière qui remplit tous les mondes (memalé kol almin) : bien que le niveau de la lumière qui entoure tous les mondes soit infini par rapport au rayonnement qui se revêt dans les mondes pour être la lumière qui les remplit, et qu'il ne soit pas

כמו בגשמיות שהשמים הם בעלי גבול ממש עכ"ז [עם כל זה] מאחר שהוא בחי' סובב ומחיה לעלמין בבחי'
מקיף עכ"פ [על כל פנים] הוא בערך וגדר בחי' עלמין

comme dans le domaine matériel, où les cieux sont effectivement limités, néanmoins, puisqu'il s'agit du niveau qui entoure les mondes et leur donne vie sous la forme d'une lumière enveloppante, il est du moins en rapport avec le niveau des mondes et appartient à sa catégorie.

אבל עצמותו ית' מובדל לגמרי מגדר בחי' עלמין אפילו מלהיות מאיר בבחי' סובב ומקיף כו' ויתגלה
לע"ל [לעתיד לבוא] כי

Mais Son essence, béni soit-Il, est entièrement séparée de la catégorie des mondes, même de celle qui consiste à rayonner sous la forme d'une lumière enveloppante, etc. ; elle sera révélée dans les Temps futurs. Car

הנה כתיב הללוהו כרוב גודלו פי' שיש הרבה מיני גודלו זה למעלה מזה עד אין קץ ותכלית

il est écrit : « Louez-Le selon l'abondance de Sa grandeur » ; cela signifie qu'il existe de nombreuses formes de Sa grandeur, l'une au-dessus de l'autre, sans fin ni limite.

ולכן נאמר כרוב גודלו ולא נאמר כגודל גודלו ומה שעתה הוא בחי' סובב ומקיף יתגלה לעתיד בבחי' פנימי

C'est pourquoi il est dit « selon l'abondance de Sa grandeur », et non « selon la grandeur de Sa grandeur ». Ce qui est maintenant le niveau de la lumière enveloppante sera révélé dans l'avenir comme lumière intérieure.

וזהו ענין והיה ביום ההוא והוא ע"ד מ"ש ואמר ביום ההוא הנה אלקינו זה שבחי' הוא בחי' סתים

Et tel est le sens de « Et il adviendra en ce jour-là ». Cela rejoint ce qui est écrit : « Et l'on dira en ce jour-là : "Voici, ceci (zè) est notre D.ieu" » : le niveau de hou (« Lui »), le niveau caché,

דהיינו בחי' סוכ"ע כמ"ש בספ"ד [בספרא דצניעותא] ס"פ תרומה (דקע"ז ע"ב) ע"פ הוא עשנו הוא אקרי מאן דסתים ולא שכיח כו'

c'est-à-dire le niveau de la lumière qui entoure tous les mondes, comme il est écrit dans le Sifra deTzniusa, à la fin de la paracha Terouma (177b), à propos du verset « C'est Lui (hou) qui nous a faits » : « Hou désigne celui qui est caché et ne se trouve pas », etc.,

יהיה לע"ל [לעתיד לבוא] בבחי' זה שהוא בחי' התגלות לנוכח וע' בזהר פ' שלח (דקע"א ע"א) מענין ביום ההוא ובפרדס שער י"ד פ"ג [פרק ג']

sera, dans le Temps à venir, au niveau de zeh (« ceci »), qui est celui d'une révélation face à face. Voir le Zohar, parachat Chela'h (171a), au sujet de « en ce jour-là », ainsi que le Pardes, porte 14, chapitre 3.

והנה אז כאשר יומשך בחי' סוכ"ע להיות בבחי' גילוי ממש אזי יומשך בחי' סובב מבחי' עליונה יותר

Or donc, lorsque le niveau de la lumière qui entoure tous les mondes sera attiré vers le bas pour devenir une révélation véritable, le niveau de l'entourant sera alors attiré d'un niveau supérieur.

(דהיינו מבחי' שאינו בגדר עלמין כלל ועמ"ש מזה בביאור ע"פ הבאים ישרש יעקב כו' שזהו ענין השמים החדשים כו' ע"ש והיינו בחי' אשר אני עושה אני דייקא הוא המאציל עליון ב"ה כו' משא"כ בשמים דעכשיו כתיב ואת כל אלה ידי עשתה כו')

(C'est-à-dire d'un niveau qui n'entre nullement dans la catégorie des mondes. Voir ce qui est écrit à ce sujet dans l'explication du verset «Ceux qui viendront, Yaakov les fera prendre racine», etc. : il s'agit de «nouveaux cieux», etc. Voir là-bas. C'est le niveau de «que Moi, Je fais»: «Moi» précisément, le suprême Emanateur, béni soit-Il, etc. En revanche, au sujet des cieux actuels, il est écrit: «Et tout cela, Ma main l'a fait», etc.)

וההפרש זה בין בחי' ידי עשתה לבחי' אשר אני ממש עושה יובן עפמ"ש [על פי מה שכתוב] בד"ה ויושט המלך לאסתר בענין ההפרש בין בחי' שרביט הזהב אשר בידו ובין מ"ש אח"כ ויושט המלך כו' ע"ש ג"כ מענין זה)

La différence entre le niveau de «Ma main l'a fait» et celui de «que Moi-même Je fais» se comprendra d'après ce qui est écrit dans le discours commençant par «Le roi tendit à Esther», au sujet de la différence entre le niveau du «sceptre d'or qui était dans sa main» et ce qui est écrit ensuite: «Le roi tendit», etc. Voir également là-bas à ce sujet.)

ואזי יתקע בשופר גדול פי' דכמו בשופר דר"ה [דראש השנה] עכשיו הוא בחי' ההמשכה מסוכ"ע בממכ"ע [בממלא כל עלמין] כן גם לע"ל [לעתיד לבוא] שיומשך מבחי' עליונה הרבה יותר להיות בבחי' סובב אזי ג"כ השופר יהיה המשכה מבחי' ומדרגה העליונה העצומה ההיא

Alors «un grand chofar sera sonné». Cela signifie que, de même qu'aujourd'hui le chofar de Roch Hachana correspond à l'attraction du niveau de la lumière qui entoure tous les mondes dans celui de la lumière qui remplit tous les mondes, de même, dans le Temps à venir, lorsque [la lumière] sera attirée d'un niveau bien plus élevé pour devenir un niveau englobant, le chofar sera lui aussi une attraction de cet immense niveau, si élevé.

ולכן נקרא שופר גדול שהוא המשכה מבחי' שאינו בגדר עלמין כנ"ל ולגדולתו אין חקר למעלה מעלה מבחי' ההמשכה שמבחי' שופר סתם כי

C'est pourquoi il est appelé «grand chofar»: il attire du niveau qui n'entre pas dans la catégorie des mondes, comme indiqué plus haut, et «Sa grandeur est insondable», très, très au-dessus du niveau de l'attraction provenant du chofar ordinaire. Car

הנה מצות אינן בטיילות לע"ל [לעתיד לבוא] (צ"ע [צריך עיון] בגמרא בנדה) (דס"א ע"ב) מיהו בסדרי טהרה
 בחידושי שם בשם הרשב"א [הרבי שלמה בן אדרת] והר"ן [והרבינו נסים] העלה כמשי"כ [כמה שכתוב] רק שלא
 יהיה באופן שהוא עתה שתוקעים מלכיות וזכרונות ואח"כ שופרות

les mitsvot ne seront pas abolies dans le Temps à venir (cela demande à être examiné à la lumière
 de la Guemara, dans Nida (61b) ; toutefois, le Sidrei Taharah, dans ses commentaires sur ce pas-
 sage, rapporte au nom du Rashba et du Ran la conclusion que j'ai écrite), mais elles ne seront pas
 pratiquées comme aujourd'hui, où l'on sonne pour les Mal'houtot (versets de royauté) et les Zikh-
 ronot (versets du souvenir), puis pour les Chofarot (versets du chofar) ;

אבל לע"ל [לעתיד לבוא] יהיה שופרות בלבד ונקרא גם לכך שופר גדול והטעם מובן ע"פ הנ"ל כי עתה
 צריך להיות ההמשכה בבחי' ממלא ולכך צ"ל מלכיות כדי שתמליכוני כו'

mais, dans le Temps à venir, il n'y aura que les Chofarot ; c'est aussi pour cette raison qu'il sera ap-
 pelé « grand chofar ». La raison se comprend d'après ce qui précède : aujourd'hui, l'attraction doit
 se faire au niveau de la lumière qui remplit [tous les mondes], et il faut donc les Mal'houtot, « afin
 que vous Me proclamiez Roi », etc.,

וההמשכה היא למלא כל הפגמים כנ"ל משא"כ לע"ל [לעתיד לבוא] שמה שעכשיו הוא בחי' סוכ"ע יומשך
 בגילוי בבחי' ממכ"ע [ממלא כל עלמין] ממש א"צ [אין צריך / אינו צריך] מלכיות וזכרונות (וע' בלק"ת [בלקוטי
 תורה (להאריז"ל)] בזכריה ע"פ ביום ההוא יהיה) רק שופרות בלבד שהשופר הוא גילוי פנימית כנ"ל.

Et cet influx vise à combler toutes les déficiences, comme mentionné plus haut. En revanche, dans
 le monde futur, lorsque ce qui est aujourd'hui le niveau de la lumière qui entoure tous les mondes
 sera révélé dans le niveau de la lumière qui remplit tous les mondes proprement dite, il n'y aura
 pas besoin de Mal'houtot et de Zikhronot (voir aussi le Likkutei Torah de l'Ari zal, sur Zacharie, au
 verset « En ce jour-là, il y aura » : seuls les Chofarot suffiront, car le chofar révèle la dimension in-
 térieure, comme mentionné plus haut.

אך נקרא שופר גדול הגם דבאמת כל שופר הוא גילוי פנימית וכמ"ש גבי שופר אשרי העם יודעי

Mais on l'appelle un « grand chofar », bien qu'en vérité tout chofar révèle la dimension intérieure,
 comme il est écrit à propos du chofar : « Heureux le peuple qui connaît... »

תרועה ה' באור פניך יהלכון וכתוב ואור פניך כי רציתם (תלים מ"ד [מ"ד דוכריין]) שהוא בחי התגלות רצון העליון שהוא נקרא פניך

« ...la teroua ; Havaya, ils marcheront à la lumière de Ta face. » Et il est écrit : « Et la lumière de Ta face, car Tu leur as accordé Ta faveur » (Psaumes 44) ; cela désigne le niveau de la révélation de la Volonté suprême, appelée « Ta face »,

דהיינו שהוא בחי פנימית אלקותו ית' דהיינו בחי טוב (וע' מענין אשרי העם יודעי תרועה זח"ג [זהר חלק ג] בפ' ויקרא)

c'est-à-dire le niveau de la dimension intérieure de Sa divinité, béni soit-Il, autrement dit le niveau de la lumière qui entoure [tous les mondes]. (Voir aussi, au sujet de « Heureux le peuple qui connaît la teroua », le Zohar, IIIe partie, dans la paracha Vayikra

(י"ח ב' צ"ט ב' קמ"ח סע"ב [סוף עמוד ב]) ומענין באור פניך יהלכון שם (דקמ"ט ע"א) גבי כדין באור פני כו' (18b ; 99b ; fin de 148b) ; et, au sujet de « ils marcheront à la lumière de Ta face », au même endroit (149a), sur « alors, à la lumière de la face de... », etc.,

ובפ"י הרמ"ז [הרב משה זכות] שם (ודר"א ע"ב) גבי באור פני כו' ור"פ בא (דלי"ב ע"ב) ובפ"י הרמ"ז [הרב משה זכות] שם וע' עוד בפ' ויקרא (דט"ו ע"ב)

et dans le commentaire du Ramaz au même endroit ; (et 231b), au sujet de « à la lumière de la face de... », etc. ; et au début de la paracha Bo (32b), ainsi que dans le commentaire du Ramaz au même endroit. Voir encore la paracha Vayikra (15b),

גבי ישר יחזו פנימו ובפ"י הרמ"ז [הרב משה זכות] שם ועמ"ש לעיל בפ' ראה ע"פ לעשות הישר כו' au sujet de « Les hommes droits contempleront Sa face », ainsi que dans le commentaire du Ramaz au même endroit ; et voir ce qui est écrit plus haut, dans la paracha Re'eh, au verset « accomplir ce qui est droit », etc.

ומענין ואור פניך כי רציתם נזכר בזח"ב [בזהר חלק ב'] בפ' בשלח דנ"ט ע"ב אך זה נקרא שופר סתם Et le sujet de « Et la lumière de Ta face, car Tu leur as accordé Ta faveur » est mentionné dans le Zohar, IIe partie, dans la paracha Beshalach, 59b.) Mais cela s'appelle un chofar ordinaire.

אבל שופר שלעתידי יהיה בחי' המשכה מבחי' רעוא דכל רעוין שהוא בחי' הרצון המקור לרצונות והוא למעלה מבחי' הפנימית הלו הנמשך עתה כו' והיינו למעלה מבחי' סוכ"ע.

Mais le chofar du Futur sera le niveau d'un influx provenant du niveau de Raava deKhol Réevin (la Volonté de toutes les volontés), qui est le niveau de la volonté source des volontés ; il se situe au-dessus de cette dimension intérieure qui se déverse à présent, etc., c'est-à-dire au-dessus du niveau de la lumière qui entoure tous les mondes.

(ולכן נקרא שופר גדול שלמעלה מבחי' פנימית דהיינו רצון העליון סתם הנקי שופר סתם כי הוא בחי' רעוא דכל רעוין.

(C'est pourquoi il est appelé «grand chofar», car il se situe au-dessus de la dimension intérieure, c'est-à-dire de la Volonté suprême tout simplement, appelée chofar tout simplement ; car il est le niveau de la Volonté de toutes les volontés.

ועמ"ש מענין רעוא דכל רעוין בד"ה למנצח על השמינית ועמ"ש עוד מענין סוכ"ע ומ' ה שלמעלה מבחי' סובב בד"ה מזמור שיר חנוכת הבית כו' ועמ"ש בפ' שלח בד"ה אני דפ' ציצית בפ"י וענין שמו הגדול

Et voyez ce qui est écrit au sujet de la Volonté de toutes les volontés dans le discours commençant par «Au chef des chantres, sur la huitième», ainsi que ce qui est écrit par ailleurs au sujet de la lumière qui entoure tous les mondes et de ce qui se situe au-dessus du niveau de la lumière qui entoure [les mondes], dans le discours commençant par «Psaume, chant pour l'inauguration de la Maison», etc. Voyez aussi ce qui est écrit dans la paracha Chela'h, dans le discours commençant par «Je suis», sur le passage des tsitsit, à propos de l'explication et du sens de «Son grand Nom»,

שהוא התגלות אור א"ס שלמעלה מבחי' שם הוי' יו"ד צמצום כו' ע"ש ולכן נקרא שמו הגדול ועד"ז י"ל [יש לומר] ג"כ פ"י שופר גדול וגם לפמ"ש [לפי מה שכתוב] המקובלים הראשונים דשמו גימטריא רצון.

qui est la révélation de la Lumière infinie (Or Ein Sof), au-dessus du niveau du Nom Havaya, [dont] le youd est le tsimtsoum (contraction), etc. Voyez là-bas. C'est pourquoi il est appelé «Son grand Nom». De même, on peut aussi expliquer le sens de «grand chofar ». Et cela s'accorde également avec ce que les premiers kabbalistes ont écrit : chemo («Son Nom») a la valeur numérique de ratson («volonté»).

ועמ"ש בפ' בשלח בד"ה וירא ישראל בענין בחי' רצון שיש בו ג"כ צמצום בחי' יו"ד כו' אמנם בחי' רעוא דכל רעיון זהו מבחי' שמו הגדול.

Et voyez ce qui est écrit dans la paracha Bechala'h, dans le discours commençant par «Israël vit», au sujet du niveau de la volonté, qui comporte également un tsimtsum, le niveau du youd, etc. Cependant, le niveau de la Volonté de toutes les volontés relève du niveau de «Son grand Nom».

ועמ"ש עוד בפ' חקת בביאור ע"פ בואו חשבון בענין כל פרוטה מצטרפת לחשבון גדול כו' והנה ז"ש [זהו שכתוב] ג"כ לע"ל [לעתיד לבוא] וברחמים גדולים אקבצך דהיינו שנמשכים מבחי' שופר גדול שממשיך בחינת רחמים גדולים ועיין מזה ברע"מ [ברעיא מהימנא] פ' תצא

Voyez aussi ce qui est écrit dans la paracha 'Houkat, dans le commentaire sur le verset «Venez à 'Hechbon», au sujet de «chaque petite pièce s'ajoute pour former un grand compte», etc. C'est également ce qui est écrit au sujet du Temps à venir : «Et avec une grande compassion, Je te rassemblerai» ; c'est-à-dire que ces influx proviennent du niveau du grand chofar, qui fait descendre le niveau d'une grande compassion. Voyez à ce sujet le Raaya Mehemna, paracha Tetsé

(דרע"ז ע"א) ובפ"י הרמ"ז [הרב משה זכות] שם ובכסא מלך פ"י רחמים גדולים הוא פנימית עתיק ועמ"ש סד"ה בעצם היום נמול אברהם בפ"י וענין גדולה מילה שנכרתו עליה י"ג בריתות כו'.

(277a), ainsi qu'au commentaire du Ramaz à cet endroit ; et, dans le Kisei Melekh, il est expliqué que la «grande compassion» est la dimension intérieure d'Atik. Voyez aussi ce qui est écrit à la fin du discours commençant par «En ce jour même, Avraham fut circoncis», sur l'explication et le sens de «Grande est la circoncision, car treize alliances furent conclues à son sujet», etc.)

והנה בזהר בפ' ואתחנן (דרס"ו ע"ב) פ"י מ"ש והיה ביום ההוא יתקע מאי ביום ההוא כו'

Or, dans le Zohar, paracha Vaet'hanan (266b), il est expliqué ce qui est écrit : «Et il adviendra en ce jour qu'[un grand chofar] sera sonné» : «Que signifie “en ce jour” ?», etc.,

כד"א [כמה דאת אמר] והיה יום אחד הוא יודע לה' ועיין מזה באדרא (דקל"ד ב') ועמ"ש מזה בביאור ע"פ והיה מספר בניי [בני ישראל] שזהו ענין כי גדול יום כו'

comme il est dit : «Il y aura un jour unique, connu de Havaya.» Voyez à ce sujet l'Idra (134b), ainsi que ce qui est écrit à ce sujet dans l'explication du verset «Le nombre des enfants d'Israël sera...» : c'est là le sens de «Car grand est le jour...», etc. ;

ע"ש ועפ"ז [ועל פי זה] יובן דשייך שבבחי' ביום ההוא דהיינו בחי' כי גדול יום יתקע בשופר גדול דייקא וזהו ענין כרוב גודלו כו' וכנ"ל

voyez là-bas. À la lumière de cela, on comprendra qu'il convient que, au niveau de «en ce jour-là», c'est-à-dire au niveau de «Car grand est le jour», «un grand chofar soit sonné» — grand précisément. C'est là le sens de «selon l'abondance de Sa grandeur», etc., comme mentionné plus haut.

וזהו ג"כ דגבי שופר סתם כתיב ואד' הוי' בשופר יתקע משא"כ גבי שופר גדול כתיב יתקע ולא נזכר מי התוקע

C'est aussi pourquoi, au sujet du chofar ordinaire, il est écrit : «Ado-nai Havaya fera sonner le chofar», tandis qu'au sujet du grand chofar, il est écrit : «Il sera sonné», sans préciser qui le sonne ;

אלא לפי שהוא המשכה וגילוי מבחי' סתימא דכל סתימין מבחי' שמו הגדול שלמעלה משם אד' והוי' כו'.

mais [c'est] parce qu'il s'agit d'un influx et d'une révélation provenant du niveau de Stima deChol Stimin (le plus caché de tous les cachés), du niveau de «Son grand Nom», qui est au-dessus des Noms Ado-nai et Havaya, etc.

גם י"ל [יש לומר] ע"ד מ"ש בפי אחרי סד"ה כי ביום הזה יכפר שלא נאמר ג"כ מי המכפר

On peut également l'expliquer dans le même sens que ce qui est écrit dans la paracha A'harei, à la fin du discours commençant par «Car en ce jour, Il fera expiation» : là non plus, il n'est pas dit qui fait expiation ;

והיינו לפי שהוא מבחי' לפני הוי' תטהרו שהוא בחינה שלא נתפס בשום אות ורמיזא כלל כו' ע"ש:

et cela parce que ce niveau relève de «devant Havaya, vous serez purifiés» : c'est un niveau qui n'est saisi par aucune lettre ni aucune allusion, etc. Voyez là-bas.

9 ו ואזי כתיב ובאו כו' והשתחוו לה'. כי הנה גבי שופר סתם כתיב אשרי העם יודעי תרועה באור פניך יהלכון שעם היות שהוא גילוי פנימית מ"מ יש בו בחי' הילוך עדיין

6. Et alors, il est écrit : « Ils viendront », etc., « et se prosterneront devant Havaya. » Car, au sujet du chofar ordinaire, il est écrit : « Heureux le peuple qui connaît la teroua ; à la lumière de Ta face, ils marcheront » : bien qu'il s'agisse de la révélation de la dimension intérieure, il s'y trouve néanmoins encore le niveau de la marche.

אבל בגילוי והמשכה שופר גדול דלע"ל [דלעתיד לבוא] שהוא בחי' גילוי רעוא דכל רעיון מקור כל הפנימית אזי ובאו כו'

Mais avec la révélation et l'effusion du grand chofar du Temps à venir, qui est le niveau de la révélation de la Volonté de toutes les volontés (Ra'ava de'Hol Ra'avin), la source de toute dimension intérieure, alors « ils viendront », etc.,

והשתחוו השתחווה הוא בחי' ביטול כו' (ועמ"ש סד"ה וכל העם רואים כו' וקול השופר כו' גבי ויהי קול מעל לרקיע כו' וסד"ה השמים כסאי כו')

« Et ils se prosterneront » : la prosternation est le niveau de l'annulation de soi (bitoul), etc. (Voir aussi ce qui est écrit à la fin du discours commençant par « Et tout le peuple vit », etc., « et le son du chofar », etc., à propos de « Et il y eut une voix au-dessus du firmament », etc., ainsi qu'à la fin du discours commençant par « Les cieux sont Mon trône », etc.)

ואזי ג"כ ובאו האובדים בארץ אשור והנדחים בארץ מצרים והשתחוו כו' דהיינו אפילו הנשמות שירדו למטה מטה ונבלעו בתוך אשור ומצרים והשופר דעכשיו אינו מעוררם

Alors aussi, « ceux qui étaient perdus dans le pays d'Assyrie et ceux qui étaient dispersés dans le pays d'Égypte viendront et se prosterneront », etc. : c'est-à-dire même les âmes qui sont descendues très bas et ont été englouties en Assyrie et en Égypte, que le chofar d'aujourd'hui ne réveille pas ;

אבל כאשר יתקע בשופר גדול גם הם יתעוררו כו' (כן פי' בספר טו"ב סי' תקפ"ו. ועמ"ש כה"ג [כהא' גוונא] בד"ה שחורה אני ונאווה כפי' וירא ישראל את היד הגדולה אשר עשה ה' במצרים

mais lorsque le grand chofar retentira, elles aussi seront éveillées, etc. (C'est ainsi que l'explique le livre טו"ב, section 586. Voir aussi ce qui est écrit dans le même sens dans le discours commençant par « Je suis noire, mais belle », à propos de l'explication de « Et Israël vit la grande main que Havaya avait déployée en Égypte »,

דהיינו שאפילו בבחי' מצרים יש בחי' המשכת והתפשטות בחינת היד הגדולה שנמשכה ונתפשטה עד למטה מאד אפילו בבחי' מצרים דהיינו שנמשך חסד עליון כ"כ [כל כך] שאפילו בבחי' נפש השפלה ממדרגות תחתונות שבעשייה ומלובשת בגשמיות נופלין הרהורי תשובה

c'est-à-dire que, même au niveau de l'Égypte, il y a le niveau de l'effusion et de l'expansion de la grande main, qui s'est déversée et étendue jusqu'à un niveau très bas, jusque dans le niveau de l'Égypte ; autrement dit, la bonté supérieure est dispensée si bas que, même dans une âme humble, appartenant aux niveaux les plus bas d'Assiya et revêtue de matérialité, surgissent des pensées de techouva.

וזוהו ענין היד הגדולה נמצא לפי שהיא בחי' יד הגדולה שהוא בחי' עליונה מאד על כן נמשכה ומתפשטת כ"כ [כל כך] למטה שאפילו בבחי' נפש השפלה כו'

Tel est le sens de « la grande main ». Il apparaît donc que, parce qu'elle est le niveau de la grande main, un niveau très élevé, elle se déverse et s'étend si bas que même le niveau d'une âme humble peut être atteint, etc.

ועד"ז ממש הוא כאן שלפי שיהיה המשכה מבחי' שופר גדול רעדכ"ר [רעוא דכל רעוין] לכך יעורר אפילו מבחי' אשור ומצרים כו' ועיין מענין היד הגדולה בר"מ [ברעיא מהימנא] פ' כי תצא

Il en va exactement de même ici : parce qu'il y aura une effusion depuis le niveau du grand chofar, la Volonté de toutes les volontés, il pourra donc réveiller même ceux qui se trouvent au niveau de l'Assyrie et de l'Égypte, etc. Voir aussi, sur le sujet de « la grande main », le Raaya Mehemna, Parashat Ki Seitzei

(דרע"ז ע"א) שהוא ג"כ בחי' רחמים גדולים ולפי פירוש הרמ"ז [הרב משה זכות] שם הוא ממש ענין אחד עם בחינת שופר גדול ע"ש

(277a), qui est lui aussi le niveau d'une grande compassion ; et, selon le commentaire du Ramaz à cet endroit, il s'agit véritablement d'une seule et même notion que le grand chofar ; voir là-bas.)

והנה דרך כלל יש בהם ב' בחי' הא' האובדים בארץ אשור אשר הוא בחי' תענוג מלשון אשרי יושבי כו'

Or, de manière générale, il y a parmi eux deux niveaux. Le premier : « ceux qui se sont perdus dans le pays d'Achour (Assyrie) », ce qui correspond au niveau du plaisir, le terme étant apparenté à ashrei (« heureux ») : « Heureux ceux qui demeurent », etc. ;

באשרי כי אשרוני בנות כו' ובקדושה העליונה זהו ענין אשר קדשנו במצותיו כו' ובזהר ויחי (דרמ"ז ע"א)

« Dans mon bonheur (be'achri), car les filles me diront heureuse », etc. Et, dans la sainteté supérieure, cela correspond à l'expression « qui (acher) nous a sanctifiés par Ses mitsvot », etc. Et dans le Zohar, Vayechi (247a),

ע"פ מאשר שמנה לחמו ומאי איהו עלמא דאתי כו' ע"ש ועמ"ש מזה בד"ה ביום השע"צ [השמיני עצרת]
בענין אשר נשבעת לאבותינו מימי קדם

à propos du verset « D'Acher, son pain sera riche » : « Et qu'est-ce donc ? Le Monde futur », etc. ; voir là-bas. Voir aussi ce qui est écrit à ce sujet dans le discours commençant par « Le jour de Chemini Atseret », à propos de « que (acher) Tu as juré à nos pères depuis les jours anciens ».

וזה לעומת זה בחי' אשור היינו תענוגי עוה"ז שנתהוו מפסולת התענוג עליון ממה שנפל בשבירת הכלים כו'

Et, par opposition, le niveau d'Achour désigne les plaisirs de ce monde, qui sont issus du rebut du plaisir supérieur, de ce qui est tombé lors de la brisure des réceptacles, etc.

(וע' בזהר בראשית דמ"ט ע"א גבי ואשרה אתקרי כו' ובספר טו"ב סי' תרמ"ט האריך בזה וע' בזה ויקרא דכ"ג ע"א)

(Voir à ce sujet le Zohar, Bereishis, 49a, à propos de « et elle est appelée Achéra », etc. ; dans le livre טו"ב, section 649, l'auteur développe longuement ce sujet ; voir aussi le Zohar, Vayikra, 23a.)

ופי' האובדים בארץ אשור היינו שמחמת שרודף אחר תענוגי עולם הזה למלאות תאוותו הרעה נאבד ונשקע הניצוץ אלקות שבנפשו וממנו יונקים הקליפות וסט"א [וסטרא אחרא] כו'

Et le sens de « ceux qui se sont perdus dans le pays d'Assyrie » est que, parce qu'un homme court après les plaisirs de ce monde afin de satisfaire son mauvais désir, l'étincelle de divinité qui est dans son âme se perd et s'enfonce ; les kelipot et la sitra a'hra (l'autre côté) en tirent leur nourriture, etc.,

וכמ"ש וישמן ישורון ויבעט שמנת עבית וע"מ [ועמ"ש] מזה סד"ה קדש ישראל כו' בפ' פנחס ואלו נק' אובדים שמאבדים את עצמן לדעת ח"ו [חס ושלום]

comme il est écrit : « Yechouroun s'est engraisé et a regimbé ; tu t'es engraisé, tu t'es épaissi, tu es devenu gras. » Voir aussi ce qui est écrit à ce sujet à la fin du discours commençant par « Israël est saint », etc., dans la paracha Pin'has. Ceux-là sont appelés « égarés » (ovdim), car ils se détruisent sciemment, à D.ieu ne plaise.

(ועמ"ש בד"ה כנשר יעיר גבי מחל לנו כי פשענו כו' עד דרשו ה' בהמצאו ע"ש)

(Et voir ce qui est écrit dans le discours commençant par «Comme un aigle réveille», à propos de «Pardonne-nous, car nous avons transgressé», etc., jusqu'à «Recherchez Havaya lorsqu'Il se laisse trouver»; voir là-bas.)

והב' הם הנדחים בארץ מצרים פי' מצרים לשון מיצר שמחמת המצור והמצוק אין להם לב לדעת כו' וכמ"ש גבי ישראל בהיותם במצרים ולא שמעו אל משה מקצר רוח

Et les seconds sont «ceux qui ont été rejetés au pays d'Égypte (Mitsrayim)». Le sens est le suivant: Mitsrayim vient du terme métsar (étroitesse), car, du fait du siège et de la détresse, ils n'ont pas de cœur pour connaître, etc., comme il est écrit au sujet d'Israël lorsqu'il était en Égypte: «Ils n'écouteront pas Moché, par manque de souffle»,

דהיינו מחמת רוב הצרה כדפרש"י [כדפירש רש"י / כדפירוש רש"י] שם ובת"א [ובתרגום אונקלוס] ולא קבילו מן משה מעיק רוח כו' ועד"ז נאמר (בישעיה ס"ג ט"ז) ושכרת ולא מיין.

c'est-à-dire à cause de l'intensité de la détresse, comme Rachi l'explique là-bas; et, dans le Targoum Onkelos: «Ils n'acceptèrent pas ce que disait Moché, à cause de l'oppression de l'esprit», etc. De même, il est dit (dans Isaïe, chapitre 59): «Tu es ivre, mais non de vin.»

ופי' שמבולבל כשכור ולא משתיית היין כ" מצרה ויגון וכמ"ש בת"י [בתרגום יונתן] שם דרויא מן עקא כו'

Le sens est qu'il est confus comme un homme ivre, non parce qu'il a bu du vin, mais à cause de la détresse et du chagrin, comme le dit le Targoum Yonatan à cet endroit: «ceux qui sont ivres de détresse», etc.

ואלו נקי נדחים ולע"ל [ולעתיד לבוא] יתעלו כולם להיות ובאו כו' והשתחוו כו' וז"ש [וזהו שכתוב] (בהושע ס"ט) [סוף סימן] י"א יחרדו כצפור ממצרים וכיונה מארץ אשור כו'

Et ceux-là sont appelés «les rejetés». Dans le monde futur, ils seront tous élevés, de sorte qu'ils viendront», etc., et «ils se prosterneront», etc. C'est le sens de ce qui est écrit (à la fin du chapitre 11 d'Osée): «Ils viendront en tremblant comme un oiseau d'Égypte, et comme une colombe du pays d'Assyrie», etc.,

והיינו ע"י כי הוא ישאג פי' הוא היינו בחי' מאן דסתים כו' הוא דא עתיקא עיין באדר"ז [באדרא זוטא] (דר"צ ע"א) ופי'

et cela se fera par «car Lui (Hou) rugira». Le sens est que Hou désigne le niveau de «Celui qui est caché», etc.; «Hou, c'est Atika». Voir l'Idra Zouta (290a). Et le sens de

כי הוא ישאג היינו ענין והיה ביום ההוא יתקע בשופר גדול כו' ועי"ז יחרדו כו' שהוא בחי' ביטול והשתחוואה וכמ"ש גבי שופר ויחרד כל העם כו'

«car Lui rugira» désigne ce qui est exprimé par «Et il arrivera en ce jour-là qu'un grand chofar sera sonné», etc. Par cela, «ils trembleront», etc., ce qui correspond au niveau de l'annulation de soi et de la prosternation, comme il est écrit au sujet du chofar: «Tout le peuple trembla», etc.

וכתיב אם יתקע שופר בעיר ועם לא יחרדו ופי' בעיר היינו בחי' עיר אלקינו עולם הדבור מקור דבי"ע כו'

Et il est écrit: «Un chofar sera-t-il sonné dans la ville sans que le peuple tremble?» Le sens de «dans la ville» est le niveau de «la ville de notre D.ieu», le monde de la parole, source de Béria, Yetsira et Assiya, etc.

והשופר הוא קול והמשכה להיות בנין עולם הדבור שהוא בחי' עיר כו' אך חרדה וביטול זה היינו בבחי' ועם וכמ"ש למען הקים אותך לו לעם כו'

Et le chofar est une voix et un flux qui se prolonge, pour édifier le monde de la parole, qui est le niveau de la «ville», etc. Mais ce tremblement et cette annulation de soi relèvent du niveau du «peuple», comme il est écrit: «afin de t'établir pour Lui comme peuple», etc.

אבל כדי שיומשך חרדה וביטול זה גם בבחי' האובדים והנדחים זהו ע"י שופר גדול כי הוא ישאג ועי"ז יחרדו כצפור ממצרים כו'

Mais pour que ce tremblement et cette annulation de soi se prolongent également jusqu'au niveau des «perdus» et des «exilés», il faut le grand chofar, «car Il rugira»; alors, «ils viendront en tremblant comme un oiseau d'Égypte», etc.

כי גם מצרים ואשור בטלים ומבוטלים בהגלות נגלות גילוי אור א"ס ב"ה עצמו דקמיה כחשכה כאורה ואז יהיה בקרבך קדוש

Car l'Égypte et l'Assyrie aussi sont annulées et entièrement annulées lorsque se révèle la révélation de la Lumière infinie (Or Ein Sof) elle-même, béni soit-Il, devant laquelle «les ténèbres sont comme la lumière». Alors, «le Saint sera au milieu de toi»,

ולא אבא בעיר פי' שיש בחי' צירופי אותיות והמשכות הנמשכים בלעומת זה ונקראים ג"כ עיר דהיינו בחינה שאמרו דור הפלגה נעשה לנו עיר ומגדל כו'

«et Je ne viendrai pas dans la ville». Cela signifie qu'il existe un niveau de combinaisons de lettres et de flux qui se prolongent vers le côté opposé; eux aussi sont appelés «ville», c'est-à-dire le niveau auquel la génération de la Dispersion dit: «Construisons-nous une ville et une tour», etc.

וע' בזהר פ' נח (דע"ה) אכן לעתיד לבא שיתעלו כל הנשמות אזי יהיה בקרבך קדוש ולא יומשך ההשפעה לבחי' עיר הני"ל:

Voyez aussi le Zohar, parachat Noa'h (75). Mais, dans les temps futurs, lorsque toutes les âmes s'élèveront, alors «le Saint sera au milieu de toi», et le flux ne se prolongera pas vers le niveau de la «ville» mentionné plus haut.

10 בחר הקדש הנה ארז"ל [אמרו רבותינו זכרונם לברכה] כאברהם שקראו הר כי באברהם כתיב הלך ונסוע הנגבה בחי' אהבה נקי' הר

« Sur la montagne sainte » : nos Sages, de mémoire bénie, ont dit : « Comme Avraham, qui l'appela «montagne». » Car il est écrit au sujet d'Avraham : « allant et poursuivant son chemin vers le sud » ; le niveau de l'amour est appelé « montagne »,

כמו הר שבולט מארץ המישור והר הקודש הוא האהבה שבבחי' ביטול כי קדש הוא בחי' חכמה
comme une montagne qui s'élève au-dessus d'une plaine ; et « la montagne sainte », c'est l'amour qui relève du niveau de l'annulation de soi (bitoul), car « saint » désigne le niveau de 'Hokhma.

(ועמ"ש בד"ה בהעלותך את הנרות בענין אהרן חייך שלך גדול משלהם כו' ואפשר זהו בחי' אהרן א' הר י' וכנודע דבחי' אהרן ממשיך אה"ר [אהבה רבה] שלמעלה מבחי' חסד לאברהם כמשי"ש [כמה שכתוב שם] וזהו ענין הר הקדש כו' ועמ"ש בד"ה קול דודי כו' מדלג על ההרים כו'):

(Voyez aussi ce qui est écrit dans le discours commençant par « Lorsque tu feras monter les lampes », au sujet de « Aharon, par ta vie, la tienne est plus grande que la leur », etc. Peut-être est-ce le niveau d'Aharon : alef, har (« montagne »), noun. Comme on le sait, le niveau d'Aharon attire l'amour immense (ahava rabba), qui dépasse le niveau de la « bonté envers Avraham », comme il est écrit là-bas. C'est là le sens de « la montagne sainte », etc. Voyez aussi ce qui est écrit dans le discours commençant par « La voix de mon Bien-Aimé », etc. : « Il franchit les montagnes », etc.)

11 בירושלים יראה שלם שלימות היראה כי עתה כתי' [כתיב] להודיע לבני האדם גבורותיו וכבוד הדר מלכותו פי' הדר מלכותו הוא ההידור בנבראים המתהווים ממדת מל' ית'

« À Jérusalem » (Yerouchalayim) : yira chalem, « crainte complète », la plénitude de la crainte. Car il est maintenant écrit : « Faire connaître aux fils de l'homme Ses actes de puissance (guevourotav), et la gloire de la splendeur de Son royaume. » Le sens de « la splendeur de Son royaume » est la splendeur des créatures qui viennent à l'existence à partir de Son attribut de Mal'hout, béni soit-Il,

כמ"ש אלף אלפים ישמשוני' [ישמשוניה] לגדוד א' ולגדודיו אין מספר שזהו בחי' הידור עצום מאד ומ"מ הוא ע"י שמתחלה להודיע לבני האדם דבורותיו שהתהוותם הוא ע"י בחי' גבורות וצמצומים

comme il est écrit : « Mille milliers Le servent », pour une seule troupe, et Ses troupes sont innombrables, ce qui constitue un niveau de très grande splendeur. Néanmoins, cela passe par le fait que, d'abord, [il y a] « faire connaître aux fils de l'homme Ses actes de puissance » : leur venue à l'existence procède du niveau des guevourot (rigueurs) et des contractions (tsimtsoumim).

כי אילו היה מדת מלכותו יתב' [יתברך] מתגלה עליהם כמו שהיא לא היו יכולים לקבל כלל והיו מתבטלים במציאותם ממש וכמארז"ל [וכמאמר רבותינו זכרונם לברכה] הושיט אצבעו הקטנה ביניהם

Car si Son attribut de Mal'hout, béni soit-Il, se révélait à elles tel qu'il est, elles ne pourraient nullement le recevoir et seraient véritablement annulées hors de l'existence, comme l'ont dit nos Sages, de mémoire bénie : « Il étendit parmi elles Son petit doigt »,

שהיא בחי' מל' מדריגה העשירי' [העשירות] שבי"ס [שבי' ספירות] ושרפן שנתבטלו לגמרי כי אין בע"ג [בעלי גבול / בעל גבול] יכול לקבל בחיט' א"ס

qui est le niveau de Mal'hout, le dixième niveau des Dix Séfirot, « et Il les brûla », de sorte qu'ils furent entièrement annulés ; car un être fini ne peut recevoir le niveau de l'Infini (Ein Sof).

אלא שהן הן גבורותיו שמצמצם עצמו שלא יהיה מדת מלכותו בגילוי כ"כ [כל כך] ואז יהיה הפחד והיראה בגבול כפי שיוכלו הנבראים שאת

Mais ce sont là Ses actes de puissance : Il se contracte Lui-même, de sorte que Son attribut de Mal'hout ne soit pas aussi révélé ; alors la crainte et l'effroi sont limités, à la mesure de ce que les créatures peuvent supporter.

וזה לא נקי יראה שלם כי אין היראה בשלימות אבל לעתיד ע"י ואת רוח הטומאה אעביר כו' יהיה בחי' יראה שלם

Cela n'est pas appelé « crainte complète », car la crainte n'est pas dans sa plénitude. Mais, dans le Futur, lorsque « J'écarterai l'esprit d'impureté », etc., il y aura le niveau de la crainte complète.

(והיינו בחי' הר הקדש שהוא אהבה עליונה מאד וגם כלולה עם בחי' שלימות היראה ועמ"ש בד"ה וידעת היום בענין התכללות אהוי"ר [אהבה ויראה] גבי וכל הלבבות יראוך וכל קרב וכליות יזמרו כו')

(C'est là le niveau de la « montagne sainte », qui est un amour extrêmement élevé et qui est également inclus dans le niveau de la plénitude de la crainte. Voyez aussi ce qui est écrit dans le discours qui commence par « Et tu sauras aujourd'hui », à propos de l'inclusion mutuelle de l'amour et de la crainte, concernant « Et tous les cœurs Te craindront, et les reins et les entrailles chanteront », etc.,

ולקמן בד"ה ביום השמע"צ [השמיני עצרת] ועמ"ש בד"ה קול דודי הנ"ל גבי מדלג כו' ומקפץ כו' וע' בזהר (וישב)

et plus loin, dans le discours qui commence par « Le jour de Chemini Atseret ». Voyez aussi ce qui est écrit dans le discours qui commence par « La voix de mon bien-aimé », mentionné plus haut, à propos de « sautant », etc., et de « bondissant », etc. Voyez également le Zohar, Vayéchev)

(דקפ"ג סע"ב [סוף עמוד ב]) בענין ירושלים הבנויה כעיר שחברה לה יחדיו ע"ש ואפשר לומר דבחי' זו יהיה ע"י שופר גדול.

(fin de 183b), au sujet de « Jérusalem, bâtie comme une ville qui est unie en elle-même »; voir là.) On peut dire que ce niveau sera atteint grâce au grand chofar.

והנה בזמן שבהמ"ק [שבית המקדש] קיים היה נוהג מצות יובלות ועיקר שופר נאמר בתורה גבי יובל והעברתם שופר תרועה כו'

Or, à l'époque où le Temple était debout, la mitsva des années de Jubilé était en vigueur; et la mention principale du chofar dans la Torah se rapporte au Jubilé: « Vous ferez retentir le chofar de teroua », etc.,

ביוה"כ [ביום הכפורים] תעבירו שופר כו' והיינו ביוה"כ [ביום הכפורים] של שנת היובל ועיי' וקראתם דרור בארץ כו' ונפטרו עבדים לבתיהן כו'

«le jour de Yom Kippour, vous ferez retentir le chofar», etc., c'est-à-dire le Yom Kippour de l'année du Jubilé; et, par cela, «vous proclamerez la liberté dans le pays», etc., et les esclaves étaient libérés et retournaient chez eux, etc.

והענין שהוא מבחי' שופר גדול כי ענין יציאת העבדים לחירות היינו עיי' גילוי מבחי' עלמא דחירו כמ"ש בזהר פ' תצוה (דקפ"ג ע"א) ובפ' אמור (דצ"ב ע"ב)

L'explication est que cela relève du niveau du grand chofar. En effet, la libération des esclaves et leur accès à la liberté se font par une révélation du niveau d'alma decheiru (le monde de la liberté), comme il est écrit dans le Zohar, Parachat Tetsavé (183a) et Parachat Emor (92b).

וגילוי והמשכה זו זהו בחי' שופר גדול וכמ"ש בזהר בשלח (דמ"ו ע"ב) ויקרא (ד"ו ע"ב) ואתחנן (דרס"ו ע"ב) והוא מעין הגילטי שיהיה לעי"ל [לעתיד לבוא]

Cette révélation et cette effusion constituent le niveau du grand chofar, comme il est écrit dans le Zohar, Bechala'h (46b), Vayikra (6b) et Vaet'hanan (266b); et cela est un avant-goût de la révélation qui aura lieu dans les temps futurs.

ולכן נאמר יובל הוא קדש תהי' [תהיה] לכם והוא כענין בחי' הר הקדש כו' הנ"ל ועי' מענין יובל בזה"ג [בזהר חלק ג] (דק"ח סע"ב [סוף עמוד ב] ודק"ט ע"א) ובאדר"י [ובאדרא זוטא] (דר"צ סע"ב [סוף עמוד ב]).

C'est pourquoi il est dit: «C'est un Jubilé; il sera saint pour vous»; cela est semblable au niveau de «la montagne sainte», etc., mentionné plus haut. Voir aussi au sujet du Jubilé dans le Zohar, partie III (fin de 108b et 109a), et dans l'Idra Zouta (fin de 290b).

ח"ב [חלק ב'] (פ"ג [פרק ג'] ב' פ"ה ב' רי"א א' מ"ו ב') ועי' בפרדס בעה"כ [בערכי הכינויים] ערך יובל ובשער י"ג ספ"ג [סוף פרק ג'] ופ"ד וספ"ז

Partie II (83b, 85b, 211a, 46b). Voir aussi le Pardes, Erchei HaKinuyim, entrée «Jubilé» (yovel), ainsi que Sha'ar 13, fin du chapitre 3, chapitre 4 et fin du chapitre 7.

ולכן עיקר מצות יובל לא היה רק בבית ראשון ולא בבבית שני אלא שמ"מ מונין היו אותו כדי לקדש שמיטות

C'est pourquoi la mitsva du Jubilé ne s'appliquait pleinement qu'à l'époque du Premier Temple, et non à celle du Second Temple; néanmoins, on le comptait afin de sanctifier les années de Chémitta.

וגם בבית ראשון דוקא בזמן שכל יושביה עליה שאז הוא בחי' כעיר שחברה לה יחדיו כו'

Et même à l'époque du Premier Temple, cela ne s'appliquait que lorsque «tous ses habitants sont sur elle», car alors elle est au niveau de «comme une ville qui est unie», etc.,

כנ"ל והיינו בחי' המשכת ה' עילאה בה' תתאה כמ"ש בע"ח [בעץ חיים] ובזהר פ' שמות (ד"ט ע"ב)

comme mentionné plus haut; cela correspond au niveau de l'effusion de la hé supérieure dans la hé inférieure, comme il est écrit dans Etz Chaim et dans le Zohar, Parachat Chemot (9b);

ע"ש במק"מ [במקדש מלך] וגילוי זה דבחי' עלמא דחירו עיקרו בחי' ה' עילאה ועמ"ש כמ"א ההפרש בתקיעת שופר

voir là-bas, dans le Mikdash Melech. Cette révélation du niveau du monde de la liberté relève essentiellement du niveau de la hé supérieure. Voir aussi ce qui est écrit ailleurs au sujet de la différence dans la sonnerie du chofar

דראש השנה גם כן בין זמן בית ראשון לזמן בית שני והוא בד"ה יו"ט [יום טוב] של ר"ה [ראש השנה] שחל להיות בשבת במקדש היו תוקעין אבל לא במדינה.

de Roch Hachana, également, entre l'époque du Premier Temple et celle du Second Temple; cela se trouve dans le discours commençant par «Lorsque la fête de Roch Hachana tombait un Chabbat, on sonnait dans le Temple, mais pas dans le pays.»

ועכשיו שבעוונותינו חרב בהמ"ק [בית המקדש] אעפ"כ [אף על פי כן] יש לנו יוה"כ [יום הכפורים] שבו מאיר בחי' עלמא דחירו בחי' יובל כמ"ש באדר"ז [באדרא זוטא] [דר"צ סע"ב [סוף עמוד ב]] ובפ' בא [דל"ט ע"ב] ובפרשה אחרי [דס"ט ע"ב] ובפ' אמור [דק"ב ב']

Et maintenant que, à cause de nos fautes, le Saint Temple est détruit, nous avons néanmoins Yom Kippour, où brille le niveau du monde de la liberté, le niveau du Jubilé, comme il est écrit dans l'Idra Zouta (fin de 290b), dans la Parachat Bo (39b), dans la Parachat A'haré (69b) et dans la Parachat Emor (102b).

ולכן תוקעים ביוהכ"פ [ביום הכפורים] אחר נעילה תקיעה אחת והוא מבחי' שופר גדול כי תקיעות דר"ה [דראש השנה] זהו בחי' שופר סתם שע"ז נאמר ואדני הוי' בשופר יתקע כנ"ל

C'est pourquoi, à Yom Kippour, après Neïla, nous sonnons une tekia unique, qui relève du niveau du grand chofar. Les sonneries de Roch Hachana relèvent en effet du niveau du chofar ordinaire, dont il est dit: «Et Ado-nai Havaya sonnera du chofar», comme mentionné plus haut;

אבל ביוהכ"פ [ביום הכפורים] שמאיר בו בחי' יובל עלמא דחירו היינו בחי' התגלות זו דשופר גדול והיינו בחי' נעילה שאז הוא העלייה הגדולה

mais Yom Kippour, où brille le niveau du Jubilé, le monde de la liberté, relève de cette révélation du grand chofar ; cela correspond au niveau de Neïla, car c'est alors qu'a lieu la grande élévation,

והוא בחי' התגלות זו דשופר גדול וע"כ הוא גמר חתימה ויש בחי' ביטול בנבראים ע"ד מ"ש בשופר גדול והשתחוה לה' כו' ועמ"ש מענין יובל שהוא בחי' שבת שבתון בד"ה מקושש עצים בפ' שלח.

et cela relève de cette révélation du grand chofar. C'est pourquoi il s'agit du sceau final, et les créatures connaissent un niveau d'annulation de soi, conformément à ce qui est dit au sujet du grand chofar : « et ils se prosterneront devant Havaya », etc. Voir aussi ce qui est écrit au sujet du Jubilé, qui est le niveau d'« un Chabbat de repos absolu » (Chabbat Chabbaton), dans le discours commençant par « Ramasser du bois », dans la Parachat Chela'h.

אך באמת כל זה הוא רק הארה מבחי' שופר גדול ועיקר התגלות עצמותו יהיה לע"ל [לעתיד לבוא] בב"א [במהרה בימינו אמין] כי אז יתקע בשופר גדול ממש :

Mais en vérité, tout cela n'est qu'un rayonnement du niveau du grand chofar, et la révélation essentielle de Son essence aura lieu dans les temps futurs, promptement de nos jours, amen ; car alors, « un grand chofar retentira » véritablement.

12 ז והנה ברבות פ' ויצא פ' ע' [עיינן] אתה אמרת והיה הוי' לי לאלקים חייך כל טובות וכו' והיה ביום ההוא יתקע בשופר גדול כו'

7. Or, dans [le Midrach] Rabba, Parachat Vayetsé, section 70 : « Tu as dit : “Et Havaya sera Elokim pour moi” ; par ta vie, tous les bienfaits... », etc. ; « Et il arrivera en ce jour-là qu'un grand chofar sera sonné... », etc.

דהנה מבואר לעיל דענין שופר של ראש השנה הוא להמשיך להיות בחינת ממכ"ע [ממלא כל עלמין] והוא ענין שם אדני.

Car il est expliqué plus haut que le chofar de Roch Hachana a pour fonction d'attirer la lumière qui remplit tous les mondes (memalé kol almin), afin que ce niveau soit présent ; c'est là le sens du Nom Ado-nai,

שהוא בחי' מלי' וכמ"ש סדי"ה כי כארץ תוציא צמחה בענין כן אדני הוי' יצמיח צדקה כו' ובדי"ה אדני שפתי תפתח.

qui est le niveau de Mal'hout, comme il est écrit à la fin du discours commençant par «Car, comme la terre fait pousser sa végétation», à propos de «ainsi Ado-nai Havaya fera germer la justice», etc., et dans le discours commençant par «Ado-nai, ouvre mes lèvres».

13 והמשכה זו היינו משם הוי' שהוא סובב כל עלמין שיהיה נמשך ומאיר בשם אדני. וזהו ואדני הוי' בשופר יתקע.

Et cet influx vient du Nom Havaya, qui est la lumière qui entoure tous les mondes (sovev kol almin), afin qu'il soit attiré et brille dans le Nom Ado-nai. C'est là [le sens de] «Et Ado-nai Havaya fera retentir le chofar.»

שע"י השופר מתייחד שם אדני שהוא כסא דין כי אדני אותיות דינא עם שם הוי' שהוא מדת הרחמים. וכמ"ש ברבות אמור ס"פ כ"ט והוא עומד מכסא דין לכסא רחמים כו'.

Car, par le chofar, le Nom Ado-nai, qui est le Trône du Jugement — puisque les lettres de Ado-nai forment dina («jugement») —, est uni au Nom Havaya, qui est l'attribut de miséricorde. Ainsi qu'il est écrit dans [le Midrach] Rabbah, Emor, fin de la section 29: «Et Il se lève du Trône du Jugement pour le Trône de Miséricorde», etc.

וביאור הדברים יובן ע"פ המבואר לעיל (בדי"ה תקעו בחודש שופר פי' בחדש זמן חידוש לבנה)

L'explication de la chose se comprend à la lumière de ce qui est exposé plus haut (dans le discours commençant par «Sonnez du chofar à la nouvelle lune»: le sens de ba'hodech est le moment du renouvellement de la lune),

בענין מתחלה עלה במחשבה לברוא את העולם במדת הדין כמ"ש בראשית ברא אלקים ראה שאין העולם מתקיים שיתף עמו מדת הרחמים

au sujet de: «Au commencement, il fut pensé de créer le monde selon l'attribut de jugement, comme il est écrit: "Au commencement, Elokim créa"; Il vit que le monde ne pourrait subsister, [et] Il lui associa l'attribut de miséricorde»,

והוא ענין יחוד שם הוי' בשם אלקים ואדני שעיי' נמשך הביטול להיות היש בטל לאין וכללות יחוד זה והמשכה זו הוא בר"ה [בראש השנה] עיי' השופר כו' עיי'.

et cela correspond à l'union du Nom Havaya avec les Noms Elohim et Ado-nai, par laquelle l'annulation de soi (bitoul) est attirée, afin que le yesh («quelque chose») soit annulé dans le ayin («néant»). Cette union et cet influx dans leur expression générale se produisent à Roch Hachana, par le chofar, etc. ; voir là-bas.

וזהו והוי"ה עליהם יראה ויצא כברק חצו עי' [עיינן] בת"ז [בתיקוני זהר] תקון למ"ד (דעיי' [דעבודה זרה] ב') וברבות בא פט"ו [פרק ט"ו / פרשה ט"ו] והיינו עיי' ואדני הוי' בשופר יתקע כנ"ל.

C'est là [le sens de] «Et Havaya apparaîtra au-dessus d'eux, et Sa flèche partira comme l'éclair» (voir Tikkunei Zohar, Tikkun 30 (77b), et [le Midrach] Rabbah, Bo, section 15); cela se réalise par «Et Ado-nai Havaya fera retentir le chofar», comme il a été dit plus haut.

וכ"ז [וכל זה] הוא עכשיו אכן לעתיד לבא שנאמר והיה הוי' לי לאלקים שבח"י שם הוי' היינו מה שעכשיו הוא בח"י סובב כל עלמין יהיה לעתיד בבחינת ממלא כל עלמין ע"ד בח"י ומדרגת שם אלקים.

Tout cela concerne le présent. Mais, dans le Temps à venir, où il est dit : «Et Havaya sera pour moi Elohim», le niveau du Nom Havaya — c'est-à-dire ce qui est aujourd'hui le niveau de la lumière qui entoure tous les mondes — sera, dans l'avenir, au niveau de la lumière qui remplit tous les mondes (memalé kol almin), à l'instar du niveau et du degré du Nom Elohim.

14 ויהיה גילוי אלקות כמ"ש ונגלה כבוד הוי' כו' ואזי יצטרך להיות ההמשכה עיי' השופר מבחי' אור א"ס ממש שלמעלה משם הוי' להמשיך האור בשם הוי'.

Et il y aura une révélation de la Divinité, comme il est écrit : « La gloire de Havaya sera révélée », etc. Alors, le flux devra être attiré par le chofar depuis le niveau de la Lumière infinie elle-même (Or Ein Sof), qui est au-dessus du Nom Havaya, afin de faire descendre la lumière dans le Nom Havaya,

ע"ד שממשיכים בשופר של ראש השנה משם הוי' בשם אדני ואלקים כנ"ל. וכיון שכן והיה ביום ההוא יתקע בשופר גדול.

à la manière dont, avec le chofar de Roch Hachana, nous attirons le flux du Nom Havaya dans les Noms Ado-nai et Elohim, comme mentionné plus haut. Et puisque cela est ainsi : « En ce jour-là, un grand chofar sera sonné. »

והענין דהנה אריז"ל [אמרו רבותינו זכרונם לברכה] בפ"ג [בפרק ג'] דנדה (כ"ו א') חמשה שיעורין טפח שופר דופן סוכה לולב כו'

L'explication est la suivante : nos Sages, de mémoire bénie, ont enseigné au chapitre 3 de Niddah (26a) : « Cinq [choses] ont pour mesure un téfa'h : le chofar, la paroi d'une soukka, le loulav », etc.

וכל אלו להמשיך האור בבחי' מלכות מתחלה בראש השנה ויום הכפורים בבחי' שמאלו תחת לראשי.

Toutes ces choses servent à attirer la lumière dans le niveau de Mal'hout : d'abord, à Roch Hachana et à Yom Kippour, dans le niveau de « Sa main gauche est sous ma tête »,

ואח"כ בסוכות בבחי' וימינו תחבקני וכמ"ש מזה בד"ה ושאתם מים כששון ובד"ה ביום השמיני עצרת ובד"ה שוש אשיש גבי בכסה ליום חגנו.

puis, à Soukkot, dans le niveau de « et Sa main droite m'étreint », comme il est écrit à ce sujet dans le discours commençant par « Vous puiserez de l'eau avec joie », dans celui commençant par « Le jour de Chemini Atséret », ainsi que dans celui commençant par « Je me réjouirai grandement », à propos de « au moment où la lune est couverte, pour le jour de notre fête ».

15 והמשכות אלו זהו ע"י שופר סוכה ולולב ולכן שעירון טפח ע"ש. אף ידי יסדה ארץ וימיני טפחה שמים.

Et ces effusions s'opèrent par le chofar, la soukka et le loulav ; c'est pourquoi leur mesure est d'un téfa'h (palme), en référence à « Ma main aussi a fondé la terre, et Ma main droite a déployé (tip'ha) les cieux ».

אשר טפחה מלשון טפח והוא כף היד שמודדים בו הטפחים. והם בחי' עשר ספירות במספר עשר אצבעות חמש כנגד חמש כו'.

Car tip'ha vient du terme téfa'h, qui désigne la paume de la main, avec laquelle on mesure les palmes. Elles correspondent au niveau des Dix Séfirot, selon le nombre des dix doigts, cinq en regard de cinq, etc.

גם כי ידות אלו שהן ימין ושמאל הם סוכ"ע וממכ"ע [וממלא כל עלמין]. וקרוב לזה פי' בלק"ת [בלקוטי תורה (להאריז"ל)] מהאריז"ל [מהאריז"ל זכרונם לברכה] ע"פ

De même, ces deux mains, la droite et la gauche, correspondent à la lumière qui entoure tous les mondes (sovev kol almin) et à la lumière qui remplit tous les mondes (memalé kol almin). Une explication proche se trouve dans le Likkutei Torah de l'Ari zal, sur le verset

הנה טפחות נתת ימי (בתהלים ס"י ל"ט) יעו"ש [יעו"ש שם] וע' מענין ידי כו' וימיני טפחה פ"ב [פרק ב'] דחגיגה (י"ב ב')

« Voici, Tu as donné à mes jours la mesure d'une palme » (Psaumes, chapitre 39) ; voir là-bas. Et voir au sujet de « Ma main », etc., et de « Ma main droite a déployé » : 'Haguiga, chapitre 2 (12b) ;

פ"ק [פרק קמא] דכתובות (דף ה' סע"א [סוף עמוד א]) ומ"ש ע"ז בביאור ע"פ נשא את ראש בני גרשון בענין מקדש ה' כוננו ידיך.

Kétoubot, chapitre 1 (fin de la page 5a) ; et ce qui est écrit à ce sujet dans l'explication sur le verset « Fais le dénombrement des fils de Guerchon », au sujet de « Le Sanctuaire, Ado-nai, que Tes mains ont établi » ;

רבות בראשית (ספ"א [סוף פרק א']) זח"א [זהר חלק א] (ד"ל ע"א) ח"ב [חלק ב'] שמות (ד"ב ע"א) בא (ל"ז ב') יחרו (פ"ג [פרק ג'] ב'). ח"ג [חלק ג'] פנחס (רמ"ז א').

[Midrach] Rabba, Béréchit (fin de la section 1) ; Zohar, partie I (30a) ; partie II, Chemot (20a), Bo (37b), Yitro (83b) ; partie III, Pin'has (247a).

וזהו שארז"ל [שאמר רבותינו זכרונם לברכה] גבי כוס של ברכה ומגביהו מן הקרקע טפח ספ"ז דברכות (דנ"א סע"א [סוף עמוד א]) ופ"י מהרש"א [מהרש"א] ע"ש כוס ישועות אשא.

Et c'est le sens de ce que nos Sages, de mémoire bénie, ont dit au sujet de la coupe de bénédiction : « on la soulève d'une palme au-dessus du sol » (fin du chapitre 7 de Béra'hot, fin de 51a) ; et le Maharsha l'explique en référence à « Je lèverai la coupe des délivrances ».

והיינו כי כוס גימטריא אלקים הוא בחי' אף ידי יסדה ארץ. ואשא לחברו לשם הוי' ע"ש מ"ש ארוממך אלקי המלך.

Cela signifie que kos (« coupe ») a la valeur numérique de Elokim, qui correspond au niveau de « Ma main aussi a fondé la terre ». Et « je lèverai » signifie la joindre au Nom Havaya, en référence à ce qui est écrit : « Je T'exalterai, mon D.ieu (Elokai), le Roi ».

ולכן מגביהו מן הקרקע טפח לחברו לבחי' וימיני טפחה שמים גם טפח זה רומז לבחי'

C'est pourquoi on le soulève d'une largeur de main au-dessus du sol, afin de le joindre au niveau de « et ma droite a déployé les cieux ». Cette largeur de main fait également allusion au niveau de

כי כל בשמים ובארץ דאחיד בשמיא ובארעא כו' ובזח"ג [ובזהר חלק ג] שופטים (דרע"ג סע"ב [סוף עמוד ב]) פי' ומסלקו מן הקרקע טפח בסוד יו"ד כו'

«car tout ce qui est dans les cieux et sur la terre», «qui tient aux cieux et à la terre», etc. Et dans le Zohar, troisième partie, Choftim (fin de 273b), il est expliqué que «il l'élève d'une largeur de main au-dessus du sol» relève du mystère du youd, etc.

וזה יובן ע"פ מ"ש סד"ה המגביהי לשבת שמגביה הה"א ע"י היו"ד שבתוך הה"א שבו ועל ידו נעשה מן דל"ת ה"א ועי"ז הוא עליית המלכות בסוכ"ע

Cela se comprendra d'après ce qui est écrit à la fin du discours commençant par «Celui qui siège dans les hauteurs» : Il élève le hé au moyen du youd qui se trouve à l'intérieur du hé, grâce auquel et par lequel un hé est formé à partir d'un dalet; c'est ainsi que Mal'hout s'élève dans la lumière qui entoure tous les mondes (sovev kol almin).

וזהו ומגביהו טפח כו' ועד"ז הוא מצות מזוזה לקובעה בטפח הסמוך לרה"ר [לרשות הרבים] פ"ג [פרק ג'] דמנחות (ל"ג ב') וכן בנר חנוכה בטפח הסמוך לפתח (שבת כ"ב א').

Tel est le sens de «il l'élève d'une largeur de main», etc. De même, la mitsva de mezouza consiste à la fixer dans la largeur de main la plus proche du domaine public (chapitre 3 de Menachos, 33b); de même, la lampe de Hanouka doit être placée dans la largeur de main la plus proche de la porte (Chabbath 22a).

ועמ"ש בענין מזוזה ונר חנוכה בד"ה נר חנוכה כו' כדי שתהא מזוזה מימין ונר חנוכה משמאל ומ"ש מענין פתח בד"ה קול דודי הנה זה בא בשה"ש [בשיר השירים].

Voir également ce qui est écrit au sujet de la mezouza et de la lampe de Hanouka dans le discours commençant par «La lampe de Hanouka», etc., à propos de «afin que la mezouza soit à droite et la lampe de Hanouka à gauche»; et ce qui est écrit au sujet de la porte dans le discours commençant par «La voix de mon Bien-aimé, le voici qui vient», dans le Cantique des Cantiques.

וזהו ששופר דר"ה [דראש השנה] שיעורו טפח להיות ההמשכה מסוכ"ע בממכ"ע [במלא כל עלמין] מבחינת וימיני טפחה שמים והיינו מ"ש שהטפח הוא בחינת יו"ד

C'est pourquoi le chofar de Roch Hachana a pour mesure une largeur de main: afin que s'opère l'effusion de la lumière qui entoure tous les mondes vers la lumière qui remplit tous les mondes (memalé kol almin), à partir du niveau de «et ma droite a déployé les cieux». Tel est le sens de ce qui est écrit: la largeur de main correspond au niveau du youd;

והיינו שההמשכה מבחינת יו"ד דשם הוי' והיו"ד בחי' צמצום ועמ"ש בד"ה ולא אבה הוי' אלקיך לשמוע אל בלעם וכל זה בשופר דעכשיו שההמשכה היא משם הוי' בשם אדי כנ"ל ע"כ שיעורו טפח בחי' יו"ד כו'

c'est-à-dire que l'effusion provient du niveau du youd du Nom Havaya, et que le youd est le niveau du tsimtsoum (contraction). Voir également ce qui est écrit dans le discours commençant par «Et Havaya, ton D.ieu, n'a pas voulu écouter Bilam». Tout cela concerne le chofar d'aujourd'hui, où l'effusion va du Nom Havaya au Nom Ado-nai, comme indiqué précédemment; c'est pourquoi sa mesure est d'une largeur de main, correspondant au niveau du youd, etc.

אבל לע"ל [לעתיד לבוא] שבחי' הוי"ה יהיה בבחי' אלקים וההמשכה יהיה מעצמות אור א"ס שלמעלה משם הוי"ה ועי"ז יהיה עליות המלי ולא בבחי'

Mais dans le Temps à venir, lorsque le niveau de Havaya sera au niveau d'Elokim et que l'effusion proviendra de l'essence de la Lumière infinie (Or Ein Sof), qui est au-dessus du Nom Havaya, alors Mal'hout s'élèvera grâce à cela, et non au niveau de

הנה טפחות נתת ימי אלא ע"ד אורך ימים נתת לו מבחי' אריך אנפין לכן יתקע בשופר גדול מבחי' שלמעלה מע"ס [מעשר ספירות]

«Voici, Tu as fait de mes jours des emfans», mais plutôt dans le sens de «Tu lui as donné la longueur des jours», du niveau d'Arieh Anpin (la Longue Face); c'est pourquoi «on sonnera du grand chofar», du niveau qui est au-dessus des dix Séfirot,

שהם במספר עשר אצבעות כו' ועמ"ש ע"פ מי מנה עפר יעקב בענין ולפני אחד מה אתה סופר:

qui sont au nombre des dix doigts, etc. Et voyez ce qui est écrit sur le verset «Qui a compté la poussière de Yaakov», à propos de «Et devant l'Un, que comptez-vous?»

LikuteiTorah.com

LA PARACHA 'HASSIDIQUE

À propos de cette édition

Cette édition contient le texte hébreu et la traduction française.

The Hebrew text of Likkutei Torah: © Kehot Publication Society, via Sefaria, CC BY-NC 4.0; formatting adapted.

Notre traduction française, faite à partir de notre traduction anglaise de l'hébreu, sans les notes de Kehot : CC BY 4.0.

Cette édition dans son ensemble : CC BY-NC 4.0. Elle peut être copiée, imprimée et partagée librement, en citant Kehot Publication Society et likuteitorah.com ; elle ne peut pas être vendue. <https://creativecommons.org/licenses/by-nc/4.0/>

La traduction française a été faite à partir de l'édition anglaise de likuteitorah.com avec l'aide de l'IA (openai/gpt-6-luna-pro:batch), l'hébreu en regard pour vérification ; elle n'a pas encore été relue par un éditeur humain. Vérifiez sur l'hébreu tout ce qui est important.

Le Rabbi a demandé que les maamarim de la paracha de la semaine, la « Paracha 'hassidique », soient étudiés pendant cette semaine, répartis sur ses sept jours (Sichah of Shabbos Parshas Vayakhel 5725 · Toras Menachem vol. 42, pp. 306-309). Pourquoi l'étudier, et les bénédictions du Rabbi : likuteitorah.com/about/the-chassidishe-parsha/

Un projet gratuit et non commercial ; rien n'est vendu ici. Sans lien avec Kehot, Sefaria ou la Bibliothèque de Loubavitch. © likuteitorah.com

Depuis likuteitorah.com/fr/likutei-torah/rosh-hashanah/4/

DÉDIÉ EN L'HONNEUR DE

מוקדש לכבוד הגאון המקובל רבי לוי יצחק שניאורסאהן זצ"ל

Le père du Rabbi, Reb Lévi Its'hak